National Library
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 11 1984
NEWSPAPER DIVISION

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Second class mail registration number — 1089.

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 34 (3051) XXXIII aastakäik | Neljapäeval, 3. mail 1984 — Thursday, May 3, 1984 | Üksiknumbri hind 70 senti

Eesti Pensionäride Klubi loterii oli suureks sündmuseks Toronto Eesti Majas, kus kahes saalis oli inimesi ehetamas ja loteriiloosidega õnne püüdmas. Pildil vasakul Eesti Pensionäride Klubi esinaine Frieda Terts avamas õnneloosi, tema kõrval Helle Kreem. Foto: Vaba Eestlane

Niikaua kui elab saatkond, elab ka Leedu

USA suurajalehe artikkel Leedu saatkonna hoonest ja balti küsimustest

WASHINGTON („Vaba Eestlase" kirjasaatjalt). — Kolmest Balti riigist omas USA pealinnas enda saatkonnahoonet ainult Leedu Vabariik. See on praegugi Leedu saatkonnahooneks ja saatkonna haldaja charge d'affaires dr. Stasys Backise residentsiks, kes oma abikaasaga on selle neljakorruselise hoone ainsaiks elanikeks. Leedu saatkonnahoone, ehitatud sajandivahetuse beaux-arts stiilis, paikneb Washingtoni ühel peatänaval, samas kus asuvad paljud teised välismaade saatkonnahooned, nii et seda esinduslikku tänavalõiku kutsutakse Embassy Row. Leedu saatkonna kohta avaldas pikema artikli päevaleht „The Washington Times", tuues muu hulgas ära ka väheteatud andmeid selle kohta, kuidas toimub Balti riikide diplomaatiliste esinduste finantseerimine Ühendriikides.

Rahalise külje kohta ütleb „The Washington Times" järgmist: „Umbes neli miljonit dollarit (täpne summa on ikkagi veel saladuseks) Ühendriikides asuvat Balti riikide raha külmutati kinni USA Välisministeeriumi poolt pärast nende riikide ülevõtmist. Üldsusele ei ole teada, kas möödunud aastakümnete kestel on nende summade eest kunagi makstud intressi. Mitu aastat tagasi Välisministeerium koondas Leedu, Läti ja Eesti rahad kõik ühte. Nüüd nad saavad raha ühisest fondist, mida haldab Välisministeerium ja jagab välja Rahandusministeerium."

Teatavasti peetakse selliselt moodustatud erifondist ülal ka New Yorgis asuvat Eesti Vabariigi peakonsulaati ja samuti Läti diplomaatilist esindust.

Kui palju raha Ühendriikides eksisteerivatele Balti riikide esindajatele välja jagatakse igal aastal, seda pole kunagi avalikuks tehtud, sellest on vaikinud ka balti diplomaadid.

Igatahes „Washington Times'i" artiklist võib järeldada, et need summad ei ole kuigi suured, sest Leedu saatkonnal on nii vähe raha, et sellest ei ole jatkunud nägusa hoone korrashoidmiseks.

Ajaleht kirjutab järgmist: „1970-ndate aastate lõpul paistis, et diplomaatiline rituaal selles ilma maata saatkonnas on lõpule jõudmas . . . 1980. aastaks olid kasutadaolevad summad kahanenud ohtlikult madalaks ja tuli arvestada võimalusega, et saatkond tuleb sulgeda. See oleks teinud lõpu saatkonnale kui viimasele elavale sümbolile vabast Leedust Ameerika Ühendriikides. Samal ajal ei olnud olemas ühtegi isikut, keda Ühendriigid ametlikult tunnustanuks dr. Backise järglasena, kui viimane jääks vanaduse tõttu füüsiliselt nõrgaks ja sooviks oma kohustused maha panna. Kuid see küsimus sai parandatud. Satsys Lozoraitis, Leedu charge d'affaires Vatikani paavstiriigis, saabub aprillikuus Washingtoni, kui USA Välisministeeriumi poolt heakskiidetud saatkonnanõunik, kellest saaks ühtlasi dr. Backise järglane."

Edasi kirjutab „Washington Times", et saatkonna korrashoidmiseks vajalike summade puudumise tõttu oli Leedu saatkonnahoone halvas olukorras. Enamik ruume oli suletud, katus jooksis vett läbi, värv lagunes seintel, aed oli metsistunud, polnud õhujahutusseadmeid.

Sellise olukorra parandamiseks hakkasid Ameerikas elavad leedulased koguma raha. Pandi kokku 120 tuhat dollarit ning seda summat kasutades tehti saatkonnahoonele põhjalik remont.

Üks korrastustööde organiseerija ütles „Washington Times'i" ajakirjanikule: „Niikaua kui elab saatkond, elab ka Leedu. Leedulasi kodumaal ikka veel vangistatakse ja küüditatakse Siberisse. Meie rahvas ei ole veel alla andnud. Meie nõuame ikkagi vabade valimiste korraldamist ja Nõukogude Liidu sõjavägede lahkumist Leedust."

Artiklis antakse ka kirjeldus Leedu Vabariigi aastapäeva puhul saatkonnas asetleidnud diplomaatilisest vastuvõtust. Mainitakse, et selline vastuvõtt toimub igal aastal. Need aastapäeva-vastuvõtud olevat iseloomult tagasihoidlikud, vastandina tavalistele Washingtoni diplomaatiliste ürituste pidulikule särale.

Külalisteks vastuvõtul on peamiselt ameerika-leedulased. USA välisministeerium läkitab Balti küsimustega tegeleva välisministeeriumi ametniku ja alati on kohal ka Eesti, Läti ja Vatikani esindajad.

Juuresoleval vastuvõtu ajal tehtud fotol võibki näha teiste hulgas Eesti Vabariigi konsulit New Yorgis, dr. Aarand Roosi. On toodud ära ka suur foto saatkonnahoonest koos selle ees seisva Leedu charge d'affaires'i 78-aastat vana dr. Stasys Backisega.

Artiklis leiab tsiteerimist ka Leedu Vabariigi aastapäeva puhul antud USA Välisministeeriumi läkitus ja president Ronald Reagani poolt 1983. aastal antud Balti Vabaduspäeva proklamatsioon.

Kokkuvõttes võib ütelda, et tegemist on heatahtliku kirjutusega, mis Balti riike küllaltki pikalt lehelugejatele tutvustab.

Ameerika ajakirjanik muidugi toob esile ka kuriositeedi aspekti, mainides et Leedu saatkond eksisteerib veel ikkagi, 44 aastat pärast Leedu Vabariigi kadumist.

Saatkonna sisemust kirjeldatakse veidi tumedates värvides, aga ka Washingtoni eestlastele on jäänud arusaamatuks, miks leedulased ei ole aastakümneid oma suurt allesolevat väärtust, saatkonnahoonet, paremini osanud kasutada ja mitte ainult Leedu, vaid üldse Balti riikide ja rahvaste tutvustamiseks. Nüüd on hea kuulda, et nooremad leedulased on saatkonnahoone korda pannud ja aastate jooksul kogunenud tolmust ja ämblikuvõrkudest (sümboolselt öeldes) puhastanud.

Majandustegelaste kokkutulek ESTO-84 ajal

Eesti Majandusklubi Kanadas peakoosolekul plaanitseti tegevuskava

Möödunud kolmapäeva õhtul toimus Eesti Maja klubiruumis Eesti Majandusklubi Kanadas korraline peakoosolek enam kui paarikümne liikmega. Samal ajal pidasid liikmete abikaasad jututundi kohviku ruumis, pärast koosolekut järgnes ühine õhtusöök.

Koosoleku avas esimees Hugo Later, tervitades koosolekust osavõtjaid, misjärel koosoleku juhatajaks valiti Valdek Raiend ja protokollijaks Enn Kiilaspea.

H. Later esitas 1983. a. aruande, iseloomustas üritusi osavõturohkeina. Pärast aasta tagasi olnud peakoosolekut järgnes juunis Hydro tuumaenergiajõujaama külastamine Pickeringis,

kusjuures Hydro poolt korraldati külastajaile vastuvõtt kui Estonia delegatsioonile.

Suvel toimus suvepäeva asemel paadisõit Ontario järvel „sunset cruise'ina", millest oli rekordiline osavõtt.

Majandusklubi sügisballiga 15. okt. Ontario Place'i Trillium restoranis avati Toronto eesti ühiskonna sügishooaeg. 9. veebr. korraldati Eesti Majas loenguõhtu, kus Helle Rannik ja Tõnis Laar pidasid ettekanded tulumaksust ja pärandustombust. Osavõtt oli väga rohke, kõik soovijad ei mahtunud saali.

Viimasena toimus külaskäik eestlaste ettevõttesse Raywal'i köögikappide tööstusse, mis oli üks esimesi köögikappide tegijaid tööstuslikul alusel.

Aasta jooksul on peetud meeles liikmeid nende juubelite puhul; surma läbi lahkunuid ei ole olnud.

Juhatus on püüdnud teha kõik, et tegevus oleks elav ja kõik saaksid sellest osa võtta.

Kassaaruande esitas laekur V. Loit; see näitas 1983. a. tulude poolel $10.211.32 ja kulusid $10.227.63; pangaarvel on ligi $10.000. Pärast revisjonikomisjoni protokolli lugemist kinnitati aruanded.

1984. a. tegevuskavas märkis esimees H. Later, et 26. mail on ees ühissõit bussiga Rochesteri. Selle organiseerijaks on E. Hoppe, kes selgitas sõitu.

Lahkumine on laupäeva hommikul Torontost, seal on ühine lõunasöök, veinimaitsemine, kusjuures on võimalus veine osta.

Sõiduhinnaks on arvestatud $30.00 (veiniostud ei kuulu selle hinna sisse).

ESTO-84 ajal 11. juulil kell 12.00—15.00 toimub ülemaailmne eesti majandustegelaste kokkutulek Royal York Roof Gardenis. Ette on nähtud Arvo Niitenbergi loeng Kanada majanduslukust olukorrast enne ja nüüd. Sellel koosviibimisel on kõik väljastpoolt tulnud eesti majandustegelased Eesti Majandusklubi Kanadas külalised.

ESTO-84 tõttu jääb ära suvine laevasõit, kuid jätkatakse külaskäike eesti ettevõtetesse, mis on olnud väga populaarsed.

Sügisel avatakse jälle Toronto hooaeg sügisballiga. Ka on ette näha üks loeng veel majanduse alal, kuid teema on lahtine.

Juba eelmisel aastal oli juttu talipäeva korraldamisest, kuid see jäi tegemata. Seda võiks aga korraldada tuleval talvel Devil's Elbows koos omavaheliste suusavõistlustega kas mäe- või murdmaasuusatamises.

1984. a. eelarve esitas laekur V. Loit, sel oli sissetulekute poolel $10.920.00 ja kulutusi $12.050.00. 1984. a. liikmemaks tõsteti $50.00-le aastas, kuigi eelarves oli laekur arvestanud veel eelmise aasta $30.00-lise liikmemaksuga.

Valimistel tuli valida esimees ja üks juhatusliige.

Endine esimees H. Later valiti tagasi, samuti ka juhatusliige H. Kasak, juhatusliikme kandidaatideks A. Tamm ja A. Saks;

revisjonikomisjoni V. Raiend, H. Liiv ja L. Later, kandidaatideks Ü. Isberg ja R. Raamat.

Lõpuks esimees H. Later tänas talle osutatud usalduse ja üksmeelse koosoleku eest, avaldades lootust et liikmeid oleks näha rohkesti tegevuskavas ettenähtud üritusil.

Jäi vahele Rumeenias

STOKHOLM — Üks Rootsis elav eestlane on sattunud raskesse kimbatusse Rumeenias, kus teda süüdistati illegaalses pruugitud autode sissetoimetamises ja mõisteti jaanuaris 1982 viieks aastaks vangi.

Sellest ajast ära istunud veidi üle ühe aasta, vabanes ta teostatud üldise amnestia põhjal, kuid ei ole siiski saanud väljasõidu luba.

Kuna tal on rootsi främlingspass siis ei abista teda Rootsi saatkond — sellise passi omanikele on teatavasti soovitatud mitte minna idariikidesse.

Olukord on seda hullem, et kinni peetud mehele ei võimaldata tööd, tal omal aga ei ole raha ega sissetulekuid. Kuid sellegipoolest tuleb tal ennast ise süüdistada, et ta alustas riskantseid „idaärisid" kodakondsusetuna.

Liberaalid tagasi esikohal

Kanada liberaalide partei on jälle tõusnud esikohale kanada valijate hulgas vastavalt uuele gallupuurimisele. Uurimise tulemused põhinevad märtsilõpu küsitlemisele ja näitab, et teadlikud valijad annaksid praeguse valimise korral 46 prots. häältest liberaalidele, 40 prots. kontservatiividele ja 13 prots. uusdemokraatidele. Märtsi alul olid vastavad arvud liberaalid 32 prots., konservatiivid 54 prots. Muudatus on suurim, mis kunagi gallupi uurimisel olnud. Valijate meeleolude muudatus oli shokiks Ottawa Parlamendimäel ja võivat olla suviste valimiste põhjustajaks.

Kevad-pärastlõuna sõnas ja laulus

pensionieelistele

Toronto Eesti Vabakoguduse kirikus

562 Jones Ave.

laupäeval, 5. mail kell 3 p.l.

Kohvilaud *Kõik tere tulemast!*

Estonian Progressive Conservative Club & East European Progressive Conservative Club ühisel korraldusel

PETER WORTHINGTON'i KÕNEKOOSOLEK

Eesti Maja keskmises saalis 7. mail kell 7.30 õ.

Kõik teretulnud!

T. E. AIANDUSKLUBI

Laup., 12. mail 1984

VÄLJASÕIT

Hamiltoni botaanikaaeda

Informatsiooniks ja osavõtust registreerimiseks helistada: 425-4478 või 445-0925

Osavõtjate arv on piiratud!

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS
Noorsootöökomisjoni korraldusel:

NYET, NYET SOVIET

TANTS

Reedel, 18. mail kell 8 õ. Tartu College'is

Baar ☆ Suupisted ☆ „Tarkus" orkester

Sissepääs $7.—

Tulud lähevad paki saatmiseks eesti vabadusvõitlejatele raudeesriide taha.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

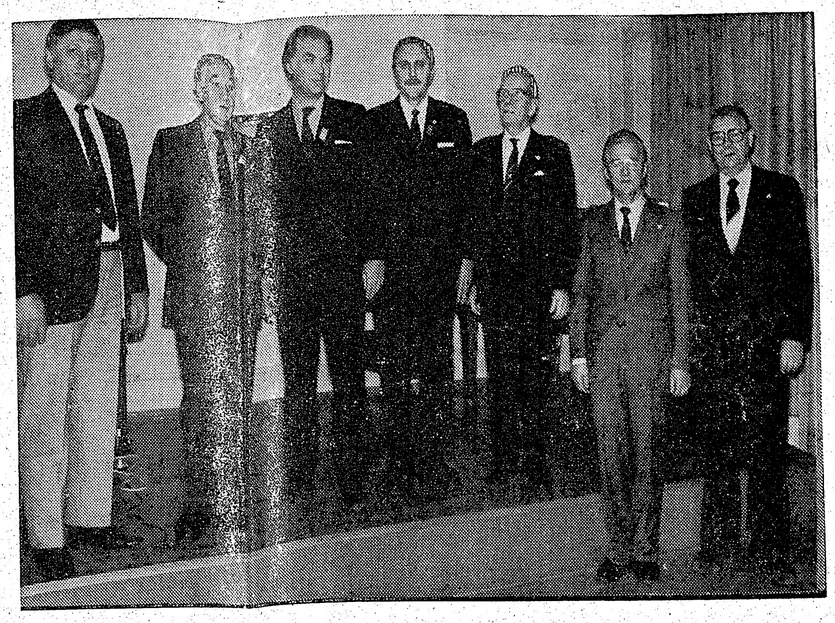

Stokholmi Eesti Meeskoor tähistas detsembris oma 39. aastapäeva. Teenekatele „pika-aastastele" lauljatele jagati aastamärke. Märgisaajaist oli vanim Bernhard Ustav 25 lauluaastaga, järgnesid Ado Joandi 20, Hando Kask 15, V. Riimar 10 ja Sakari Tikkanen 5 lauluaastaga. Pildil teenetemärgisaajad poodiumil eelpoolmärgitud järjestuses, arvates paremalt B. Ustaviga; paremal koorl dirigent Lembit Leetma ja esimees Sigfrid Loor. Foto: H. Trummer

Kommentaarid

Viimasel ajal on Ühendriikide välispoliitilisel rindel erakorraliselt palju tähelepanu pööratud Kesk-Ameerika küsimustele, eriti aga Nikaraagua kommunistliku valitsuse vastu opereerivatele gruppidele, kes saavad ameeriklastelt sõjalist ja majanduslikku abi. Ühendriikide ametlikest ringkondadest mainitakse, et sellise abi andmine on vajalik, kuna Nikaraagua toetab Salvadoris tegutsevaid punaste geriljasid, kes üritavad Salvadoris samalaadset pahempoolset marksistlikku ja Venemaale sõbraliku rezhiimi rajamist, nagu see praegu valitseb Nikaraaguas.

Ühendriikide administratsiooni seisukohad on selged ja põhjendatud — hädasolijatele tuleb kallaletungijate ja bandiitide vastu abi anda ja pidurdada sõjariistade ja laskemoona juurdevoolu Nikaraaguast, mis tegelikult tuleb Kuuba kaudu Venemaalt. Omaette suureks probleemiks on aga sealjuures kuidas oleks võimalik varustuse juurdevoolu Salvadori punastele mässajatele täielikult sulgeda. Kommunistlike bandede aktiivsus aga kinnitab, et relvade, laskemoona ja muu sõjalise varustuse imbumise teed Salvadori on ikka veel avatud ning kommunistide lööksalkadel ei näi puudust olevat käsirelvadest ega raskerelvadest, rääkimata külluslikust laskemoonast.

Ameeriklaste luureteenistus on teinud suuremaid pingutusi, et nende salajaste relvade järelveoteede võrku avastada ja see on ka suures osas õnnestunud Nikaraagua ja Salvadori mässuliste vahel vahetatud raadiosõnumite kaudu, mis on küll edasi antud koodis, kuid mida ameerika spetsialistidel on õnnestunud deshifreerida.

Kogutud informatsiooni põhjal on selge, et Salvadori punased mässajad saavad päev-päevalt, õhu-, mere- ja maateed kaudu Nikaraaguast varustust, mis neil võimaldab sõjalist tegevust jatkata. Maad mööda saabub varustus Salvadori mässulistele läbi Hondurase territooriumi. Selleks on konstrueeritud erilised veoautod, mis võimaldavad sõjalise varustuse varjamist. Nendel autodel saabub varustus Hondurasesse, kus agendid tõstavad selle väiksematesse sõidukitesse ja toimetavad üle Salvadori piiri. Varustuse edasiveoks kasutatakse ka hobueesleid.

Kui Hondurase politseinikud või piirivalvurid juhtuvad neid veokeid kinni pidama, siis pakutakse sõduritele või politseinikele viskit ja pornograafilisi ajakirju, mis garanteerib autokoorma pealiskaudse vaatluse ning sõjamoon veereb edasi Salvadori. Kinnipidamisi ja läbiotsimisi juhtub pealegi väga harva kuna Salvadori ja Hondurase 200 miili pikkusel piiril on Honduras rakendanud raskel maastikul ainult 200 piirivalvurit.

Peamine sõjamaterjali vool Salvadori toimub siiski veeteed kaudu, mille sulgemisele ameeriklased on viimasel ajal hakanud üha rohkem rõhku panema, varustades Salvadori piirivalvet kiirete paatidega ja vastava väljaõppe saanud meeskondadega.

☆

Kanada keskvalitsusel ja provintsivalitsustel on väga lihtne leida abiventiili kui kusagilt king hakkab pigistama ja rahvas ootab valitsuselt vajalikku intsiatiivi, energiat ja leidlikkust tekkinud probleemide lahendamiseks. Siis luuakse tavaliselt n.n. kuninglik komisjon, kelle käsutusesse antakse miljonid dollarid vajaliku uurimistöö teostamiseks ja omapoolsete ettepanekute tegemiseks.

Praegu on üheks selliseks tähtsamaks föderaalvalitsuse poolt ametisse nimetatud kuninglikuks komisjoniks n.n. Macdonald'i komisjon, kelle ülesandeks on selgitada, millised on Kanada tähtsamad majandusliku mured ja mida tuleks ette võtta, et praegusest kitsikuse umbtänavast välja pääseda. Komisjoni käsutusesse on antud 22 miljonit dollarit ja selle juhatajaks on liberaalide valitsuse endine finantsminister Donald Macdonald, kelle töötasu on 800 dollarit päevas.

Komisjon on nüüd sõitnud juba aastapäevade kestel mööda maad ringi ja korraldanud kokkutulekuid ja intervjuusid. Ettenähtud eelarvest on ära kulutatud ligemale 10

(Järg lk. 3)

Olümpiahüsteeria Moskvas

Eeloleval suvel Los Angeleses toimuvad olümpiamängud on pannud ka balti rahvusgruppide vabadusvõitlusliku selgitustöö aparatuuri kiiremate tuuridega liikuma ning balti rahvaste probleemid ning neile tehtud ülekohus on järsku nagu ootamatult kerkinud mitme suurema ja mõjukama Ühendriikide ajalehe veergudele. Ning televisiooni saatejaamad on läkitanud oma meeskonnad jäädvustama televisiooniekraanile Los Angelese Eesti Maja, mis Ühendriikide ajalehtede andmeil kujundatakse olümpiamängude ajal vabadusesse põgenevatele balti päritoluga atleetidele tsentrumiks ja varjupaigaks.

Balti küsimuse suures skaalas päevakorrale kerkimise põhjustajateks on Los Angeleses toimuvad olümpiamängud ja mitmed teised tegurid, kuid eeskätt tuleb siiski esile tõsta läänerannikul tegutsevat balti rahvusgruppide vabadusvõitluslikku organisatsiooni Balti Vabadusliitu, kes on antud võimalused ära kasutanud ja kelle senises tegevuses on seda dünaamikat, algatusvõimet ja sidemete loomise talenti, mis on vajalik selliste aktsioonide käiku rakendamiseks. Tundub, et Balti Vabadusliidu juhtivatel tegelastel on ka erilist tarmukust ja võitlusvaimu, mis viib balti rahvaste vabadusvõitluse kitsast eesti-läti-leedu etnilisest ringist selle mandri rahva hulka.

Balti Vabadusliidu juhid on andnud pressikonverentse ning neil on olnud kohtumisi Ühendriikide välisministeeriumi juhtivate inimestega, kelledele on tutvustatud organisatsiooni senist tegevust. Nendel kohtumistel on tulnud kõne alla Balti Vabadusliidu tegevus Los Angeleses toimuvate olümpiamängude ajal, mis omab erilise tähtsuse seetõttu, et Moskva saadab sirp ja vasara lipu all võistlema ja Venemaa au kaitsma ka vallutatud Balti riikide sportlasi. Vabadusliidu esindajad toonitasid, et liidu ülesandeks on kõigiti nende sportlaste abistamine, kes ei taha enam balti rahvastele pealesunnitud kommunistliku rezhiimi all elada ja valivad vabaduse.

Balti Vabadusliidu tegevust kirjeldas lähemalt Ühendriikide mõjuvõimas ajaleht „Washington Post", kes ei andnud liidu tegevuse kohta siiski objektiivset informatsiooni, pannes rohkem rõhku sensatsioonilise materjali esile tõstmisele, väites, et Los Angelese Eesti Majast kujundatakse eriline N. Liidu olümpiameeskonnast ärahüpanud sportlaste tsentrum. On loomulik, et sellised sensatsioonilised teated ja Balti Vabadusliidu aktsioonid häirivad venelasi, kelledele olümpiasportlaste ärahüppamine oleks suureks prestiižhikaotuseks ja poliitiliseks tagasilöögiks. Sellest tingituna on N. Liidu olümpiakomitee hakanud avaldama Ühendriikide olümpiakomiteele survet olümpia ajal igasuguste restriktsioonide tarvitusele võtmiseks, et vältida nõukogudevastast selgitustööd ja takistada sportlaste ärahüppamist. Venelased käsitavad ärahüppamise probleemi tõsiolude kaela ei katsuks määrida.

K. A.

varjamiseks loomulikult oma propaganda vaatevinklist, rõhutades eriti, et nõukogudevastased terroristid kavatsevad N. Liidu sportlaste röövimist ja terroriseerimist.

Moskva etteheited ameeriklastele on otsitud ja nende eesmärk on läbipaistev, kuid tundub, et need on siiski Ühendriikide Olümpiakomiteele, eriti selle esimehele Peter Ueberrothile, mõju avaldanud. Venelased ei lepi mitte ainult sellega, et nad süüdistavad Ühendriikide antikommunistlikke gruppe nõukogude atleetidele kallaletungide organiseerimises, vaid nad on laiendanud oma süüdistuste laviini ka mitmele teisele sektorile, heites Ühendriikidele ette N. Liidu vastast propagandat ning olümpiamängude kommertsialiseerimist. Kõik need süüdistused võeti venelaste nõudmisel arutusele Shveitsis toimunud Rahvusvahelise Olümpiakomitee erakorralisel koosolekul, kus N. Liidu esindajad tulid välja uute süüdistustega Ühendriikide etniliste gruppide vastu ja nõudsid nõukogudevastaste demonstratsioonide keelustamist olümpiamängude ajal.

Tundub, et Ühendriikide Olümpiakomitee esimehe närvid ei ole enam parimas korras kui ta venelastega kompromissi otsides nimetab Balti Vabadusliidu juhtivaid tegelasi „mõistuse kaotanud" inimeste grupiks. Moskva soovidele vastu tulemiseks on Ühendriikide Olümpiakomitee loobunud kohalike eesti, läti ja leedu rahvatantsurühmade osavõtust mängude avatseremoonial, ehkki olümpiakomitee esialgu nende rühmade osavõttu palus. Selline edasi-tagasi kemplemine ja Kremlist esitatud nõudmistele alistumine jätab Ühendriikide Olümpiakomitee juhtkonnast võrdlemisi verevaese ja moraalse selgroo degenereerumise all kannatava grupi mulje.

Meie lasime Moskva olümpiamängude ajal kahjuks mööda minna erakorralise võimaluse Balti riikide küsimuse esile tõstmiseks, kui venelased korraldasid Tallinnas okupeeritud riigi territooriumil mängude purjetamisvõistlused. Seda enam tuleb nüüd toetada Balti Vabadusliidu tegevust, ning anda sellele organisatsioonile nii majanduslikku kui ka moraalset tuge. Venelased pole Balti vabadusvõitluslike organisatsioonide tegevust kunagi nii tigedalt rünnanud kui praegu, mida eriti kinnitab 1. aprillil avaldatud Tassi ingliskeelne saade, milles mainitakse, et „isehakanud nõukogudevastased grupeeringud, ülejooksikud ja igat liiki reeturid, kes on leidnud endile varjupaiga Ühendriikides, on aktiviseerinud hüsteerilise kampaania USA ajakirjanduses." See näitab, et Vabadusliidu aktsioonid on puudutanud nõukogude rezhiimi valusaid kohti ja liit on sirutanud oma käed kommunismi petliku maski mahakiskumiseks ning selle rezhiimi tõelise olemuse paljastamiseks.

Venelased käituksid kindlasti targemini, kui nad oma hüsteerilisi raevuhoogusid valitseksid ja oma isehakkamise kaubamärki teistele

Endine välisminister „puhastab" Valget Maja

Raamat, millele valitsuse poolt ei antavat kommentaare

WASHINGTON — Omal ajal oli USA välisministri Alexander Haigi lahkumine valitsusest suureks üllatuseks maailmale, kuigi oli kuuldusi tema teravast vahekorrast teiste valitsuseliikmetega. Nüüd on ilmumas Haigilt raamat, milles ta paljastab Reagani valitsuse tegevust Valges Majas. Presidendi abid ja nõuandjad olevat „vihast vahutavate suudega" raamatule reageerinud, millest katkeid ilmus juba varem „Time" ajakirjas. Valge Maja ametnikele olevat antud käsk raamatut mitte kommenteerida.

Raamat „Caveat: realism, Reagan and foreign policy" (Vastuväide: realism, Reagan ja välispoliitika) süüdistab Reagani lähemaid usaldusaluseid endahuvilistes skeemides, intrigeerimises ja reetmises.

Üks põhjus Valges Majas raamatut mitte kommenteerida on, et Valge Maja nõuandja Edwin Meese, keda Haig iseloomustab kui „luri-jusprintsi" on praegu Senati rünnakute all,

kuna ta vajab senati kinnitust presidendilt saadud riigiprokuröri kohale.

Sellepärast ütles üks endine Reagani vanem abiline, kes on jäänud lähedaseks presidendi sisemisele ringkonnale, et Valge Maja ei soovi just nüüd mitte suurema tolmu keerutamist, aga eraviisiliselt olevat kõik väga vihased ja öelnud, et Haig olevat väljas kättemaksuks, kuna ta olevat paranoilikult uskunud, et inimesed on teda taga kiusanud.

Omaette olevat Haigi raamat selles liigis klassik. Pärast 1947. a. kui selleaegne välisminister James Byrnes ründas president Harry Trumani välispoliitikat oma raamatus „Speaking frankly", pole ükski vanem valitsuse liige nii nõelavat rünnakut teinud kehtiva valitsuse vastu.

Üks Valge Maja liige on öelnud, et tänavusel presidendi valimiseaastal, armastavat demokraadid sellist raamatut,

kuid valitsuse poolt ei mõelda sellele vastu rääkida ega ka mitte kommenteerida.

Parim, mis teha saadavat, olevat raamatu ignoreerimine ja lootus, et see tähelepanu ei leiaks.

Selle strateegia all olevat siiski teine, millega Valge Maja vaikselt töötab, et heita varju Haigile kui võimunäljasele „kullile", kes tahtis USA välispoliitika otsuste tegemise Reaganilt üle võtta, kui ta sunniti lahkuma kaks aastat tagasi.

Haig ütleb oma teoses, et tema otsekohesus võib ehmatada ja mõnel hetkel võib tõde olla valus,

aga „minu suhtumine president Reaganisse ja minu kohustustesse riigi vastu, ma ei saa teisiti,

ja need, kes seda loevad, mida ma olen kirjutanud, teevad oma hinnangu nende oma tunnete kohaselt." Haig kasutas oma mälestuste kirjutamisel kirjanik Charles McCarry't, endist CIA teenistujat, kes on hästi tuntud oma spionaažiromaanide tõttu.

Reagan inimesena on saanud raamatus hinnangu kui tervete instinktidega mees, kel on hea usk. Kuid tema probleem on, et ta on ümbritsetud amatööridega, kes on valmis ohverdama kauaaegseid välispoliitilisi eesmärke lühiajalisele poliitilisele edule. Haigi arvates Meese on neist halvim, talle järgnevat James Baker, Michael Deaver, kaitseminister Caspar Weinberger ja abipresident George Bush.

Kui Haig oli esimesi nädalaid välisminister, ta kujundas president Reaganile välispoliitilised juhtnöörid, määritledes selles valitsuseliikmete ülesanded, mis olid seotud välispoliitikaga.

Haigi üteluse kohaselt Meese pani selle dokumendi oma portfelli ega andnud seda Reaganile edasi aasta jooksul.

Selle tulemuseks oli, et vajalikele isikutele polnud antud nende ülesannete täitmiseks vajaolevaid eeskirju ega nende alluvaid sellekohaselt rakendatud.

Ebaõnnestumised tekkisid ignorantsusest. Reagani abilised nägid valitsuse tegevuses rutiinipärast akti. Tegelikult see oli plaan ülesannete jagamiseks ja koordineerimiseks välispoliitiliste kohustuste alal, mis väljendanuks presidendi võimu põhiseaduse kohaselt.

Valitsuse koosolekute ajal Meese, Baker ja Reaver istusid valitsuse lauas, mida Haig peab hämmastavaks eemaldumiseks senisest traditsioonist.

Isegi H. R. Halderman ja John Ehrichman nende uhkuse tipul Nixoni valitsuse ajal polevat kunagi riskinud sellist „mitte-majesteetlikku" sammu.

Juba esimese valitsuse koosoleku ajal Haig oli kirjutanud oma märkmikku: „kas valitsemine kabineti või troikaga?", aga „troika" hakkas Haigi kohta meediale andma ebaõigeid ja sihilikult mahakiskuvaid teateid. Reagani valitsuses polevat andmete lekkimine mitte olnud ainult probleemiks, vaid viisiks elada. Lõpuks oli ka Haig saanud aru, et see oli viis „kuidas tuli valitseda".

Haig kirjutab, et eluline küsimus välispoliitikas puudutas Kesk-Ameerikat, Poolat, Falklandi kriisi ja suhteid N. Liiduga. Sellel alal presidendi abid, nagu Weinberger ja Bush polnud üldiselt teadlikud millest nad rääkisid. Haig kirjutab kuidas Reagani abid tegid talle alati töö raskemaks, kui nad teda seljatagant „pussitasid" ja mineerisid tema poliitikat. Lõpuks ta rääkis presidendile lahkumise võimalusest.

President ei andnud mingit vastust, aga ta kutsus Haigi järgmisel päeval Valgesse Majja. Reagan seisis oma kirjutuslaua juures ja ütles, et selle üle millest eile diskuteeriti, ta on jõudnud järelduse tegemiseni.

Ta andis Haigile lahtise ümbriku, mille Haig avas ja luges sealt teate: „Armas Al, sügava kahjutundega ma aktsepteerin sinu resignatsiooni".

President Reagan oli aktsepteerinud resignatsiooni, mida Haig polnud sisse andnud. See oli üllatuseks Haigile, aga veelgi rohkem maailmale.

L.-Saksa nõuab võrdseid õigusi

Julgeolekult on sakslased jäetud kolmanda klassi kohale

BONN — Prantsuse, Inglise ja USA tuumarelvade üksused Euroopas tuleks ühendada ja Bonni valitsusele anda võrdne õigus nende üksuste kasutamiseks, ütles Lääne-Saksa relvastuse poliitika esindaja Jürgen Todenhöfer.

Vabadus, mis on Inglismaal ja Prantsusmaal oma tuumarelvade kasutamiseks ilma Bonniga konsulteerimast on jätnud Lääne-Saksamaale kolmanda klassi julgeoleku. Lääne-Saksamaal pole omal tuumarelvi.

Saksalane ütles, et Lääne-Saksamaa on alati pandud esikohale,

kui on juttu finantsilisest ohverdusest, aga viimane, kui on juttu tema julgeolekust.

Selline olukord pole läänesakslastele enam vastuvõetav.

Inglismaa ja Prantsusmaa on seni teinud vähe Lääne-Saksamaale sellest dilemmast välja pääsemiseks, kuid nüüd on aeg, et panna Lääne liit neile kahele sambale, millest üks asub Euroopas ja teine Ameerikas, luues ühe tervikulise Euroopa tuumarelvadega varustatud armee.

Todenhöfer tegi ettepaneku, et pikema aja jooksul,

saaksid laiendatud Prantsuse ja Inglise tuumarelvade süsteemid ühendatud 572 USA tiib- ja Pershing-2 rakettidega,

mis asetatakse Euroopasse aastaks 1988.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

VALVEARST NÄDALALÕPUL

5. ja 6. mail
dr. H. Tari, tel. 922-3824

12. ja 13. mail.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Pärnu gümnaasiumi kokkutulek ESTO-84 ajal

Pärnu Tütarlaste ja Poeglaste Gümnaasiumide vilistlaste, õpilaste ja õpetajate kokkutulek ühes lantshiga toimub esmaspäeval, 9. juulil kella 12.00—15.00. Torontos, Sheraton Centre'is (123 Queen St. W. — linnavalitsuse vastas), hotelli York ruumis.

Osavõtust palutakse teatada hiljemalt 30. juuniks, kas Ellen Martensile — 100 High Park Ave., Suite 2305, Toronto, Ont. M6P 2S2, Canada, telefon. (416) 763-2917, või Leo Koobasele, — 1083 Parthia Cresc., Mississauga, Ont., L4Y 2L3, Canada, telef. (416) 277-3470.

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elektер, puntööd, torutööd (plumbing), kraanid, klosetid jm.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Tänuavaldus

Toronto Eesti Ap. Õigeusu koguduse juhatus tänab südamest kõiki, kes annetasid koguduse kevadise näitemüügi heaks kordaminekuks. Kõiki, kes rohkearvuliselt sooja südamega suhtusid meie ettevõttesse. Eriline tänu meie naisringile eesotsas ringi esinaise pr. Linda Järvalt'iga ja käsitöö ringile, kes ohverdasid oma aega, valmistades väärtuslikke esemeid müügilauda rikastamaks. Soe käepigistus kahele daamile väljaspool meie kogudust.

Südamlik tänu kõigile osavõtjaile.

T.E. Ap. Õig. Kog. juhatus.

KANGASRIIDE RESTID
väga odavalt
Tel. 429-2386

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

miljonit dollarit, kuid komisjoni esimesest rapordist võib järeldada, et Macdonaldi ja tema komisjoni liikmetel ei ole lisada sellele midagi uut, mis poleks juba varem üldiselt teada olnud. Komisjon leiab et Kanada suurimaks probleemiks on tööpuudus — (kahtlemata „originaalne" avastus!) ning et Kanada peab leppima seniks madalama elustandardiga kuni majanduselu organiseerimisel... ette... võetakse uuendusi ja ümberorganiseerimisi. Komisjon ei esita oma esimeses rapordis omapoolseid kommentaare ega ettepanekuid, mis aitaksid leevendada Kanadas praegu valitsevat majanduslikku surutist ja vähendaksid tööpuudust. Kriitikud on Macdonaldi senise töö tulemustest pettunud ja mõned neist leiavad, et riigi raha kulutamine sellisteks asjatuteks operatsioonideks tuleks koheselt lõpetada. ... ...

Kuid tundub, et valitsusel on kavas teisigi sellelaadilisi üritusi. Nii on peaminister Trudeau tulnud avalikkuse ette erilise rahuinstituudi loomise kavatsustega. Uus asutus, mille loomiseks on jällegi reserveeritud miljonid dollarid, peab andma „värskeid ideid ja uusi ettepanekuid" riigikaitseks ja relvastuse kontrollimiseks.

Jääb ainult üle küsida, milleks Kanadas on sellised institutsioonid nagu finants-, välis- ja kaitseministeeriumid oma paljude ekspertidega ja nõuandjatega?!

AMI

Eesti Komitee 40-aastane

Juubeli puhuks laiendati nimi „Eesti Komitee Organisatsioonide Liiduks"

Eesti Komitee 40-aasta juubelit tähistati aktusega ja sellele järgneva asemikekogu aastakoosolekuga. Aktusest võtsid osa Rootsi sisseränuminister Anita Gradin, kes pidas aktusekõne ja tõi tervitusi Rootsi valitsuselt vanimale minoriteetide keskorganisatsioonile. Aktusel esines Stokholmi Eesti Noortekoor Jaan Seimi juhatusel, misjärel Eesti Komitee — Eesti Organisatsioonile Liidu neljast aastakümnest andis ülevaate abiesimees dr. Ivar Paljak.

Aktusele järgnes vahetult lõunasöök, kus ütlesid tervitusi sisseränuameti peadirektor Thord Sture Korpas, kes rõhutas ka eestlaste poliitilist missiooni, peapiiskop Konrad Veem lubas järgmisel palvepäeval eestpalvesse võtta Eesti Komitee tänuks tehtu eest ja õnnistuseks palvega, et täituks Eesti Komitee tõeline eesmärk — Vaba Eesti Riik.

Lätlaste poolt tervitas minister J. Tepfers, nende keskorganisatsiooni esindaja Pettersons ja abistamiskomitee esimees Leimanis.

Järgnesid EKN'i esimees M. Mathiesen, ERF'i esimees Martin Juhkam, skautide organisatsiooni poolt Sven Hanson ja Stokholmi Eesti Ühingu poolt esimees A. Milits,

Tänusõnad Eesti Komitee poolt ütles Eesti Komitee abiesimees R. Tarmet.

Asemikekogu koosoleku avas esimees J. Ungerson, kelle sõnavõtust selgus, et Eesti Komitee kasutab nüüd uut laiendatud nime — „Eesti Komitee Organisatsioonide Liit", mis rootsi keeles on „Estniska Riksförbund i Sverige".

Pärast Eesti Komitee auhinna ja toetuste väljaandmist ning stipendiaatide tutvustamist, esitas esimees J. Ungerson juubeliaasta tegevusaruande. Selles on märgitud sihtjoontena,

et Eesti Komitee töö ja taotluste eesmärgiks on siinse eesti rahvusgrupi huvide ja õiguste kaitsmine ning eestluse säilitamine rahvusliku koostöö ja noortetegevuse kaudu.

On vaja, et areneks eesti rahvuskultuuriline identsus, püsiks eesti organisatsioonide aktiivsus ja kasvaks nende koostöö.

Kaunis üksikasjalikult oli tegevuskavas loetletud ülesandeid ja soove mida ja kuidas taotleda noortetöö sektoris. Suur rõhku tuleb panna olemasolevate koolide, s.o. Stokholmi ja Göteborgi Eesti Algkoolide käigus hoidmiseks, samuti ka täienduskoolide ja õpiringide organiseerimisele, kasvatuspäevade ja kursuste korraldamisele.

Ka sotsiaaltegevust tuleb jätkata. **On vaja leida võimalusi eesti vanade sotsiaalhoolekande parandamiseks koostöös rootsi asutustega,**

kohalike eesti organisatsioonidega, pensionäride ühingutega ja eesti kogudustega.

Suurt tähelepanu tuleb pöörata ka eestlaste ja eesti perekondade kaasatõmbamisele eesti organisatsioonidesse, kuna riikliku toetuse suurus oleneb organisatsioonide üksikliikmete arvust. Riikliku toetuse kõrval tuleb ka omal midagi välja panna, tegevus tuleb viia veelgi laiemale alusele, on vaja rohkem üksikliikmeid ja liikmesorganisatsioone, et võiks jätkuda Eesti Komitee kui organisatsioonide liidu väljaarendamine. Eesti Komitee majandusaruande esitas laekur Harri Härm.

Valimistel valiti juhatus endises koosseisus üksmeelselt tagasi. Sinna kuuluvad valimisele mitte tulnud A. Alep, V. Hint, Ü. Ignats, A. Mark, M. Mathiesen, J. Mihkelson, J. Ruusa, R. Tarmet, J. Vilval

ja ümbervalimisel olnud S. Hanson, H. Härm, M. Juhkam, A. Käärik, A. Lepik ja E. Peterson.

Koosoleku viimaseks päevakorrapunktiks oli Esmo Ridala ettekanne „Mida Ida ja Lääs taotlevad", kus ta käsitles Stokholmis toimuvat suurkongressi, selle eesmärke ja senist tööd.

Organiseeriti Eesti Progressiivsete Konservatiivide Klubi

Esmaspäeval, 16.aprillil toimus Toronto Eesti Majas Estonia Progressive Conservative klubi asutamiskoosolek. Kokku tuli umbes kakskümmend asjahuvilist.

Koosoleku avas Mehis Vahtra, öeldes et on aeg eestlastel, kes toetavad Canada Progressive Conservative parteid kokku tulla ja organiseeruda. Tänase õhtu mõte on formaalselt sellist klubi asutada ja taotleda sellele föderaalpartei organisatsioonis ametlikku staatust. Luba teatud aja järel ametliku staatuse saamiseks on partei käest juba saadud.

Koosoleku esimeseks päevakorrapunktiks oli põhikirja vastuvõtmine. Esialgne põhikiri oli koostatud M. Vahtra poolt, eksisteerivate PC klubide põhikirjade eeskujul. Peale pikemaid arutlusi, võeti põhikiri vastu mõnede muudatustega. Sellele päevakorrapunktile järgnesid kohe valimised.

Esimeheks valti ühel häälel Mehis Vahtra, abiesimeesteks Adu Raudkivi, Lembit Jänes, Priit Aruvald ja Henny Aruja.

Laekuriks valiti Toomas Hanslep ja sekretäriks Piret Komi.

Muude arutluste kõrval tegi koosolek uuele juhatusele tungiva soovituse, teha avalikkusele selgeks, et uus eesti PC klubi ei ole mingil moel seotud varem asutatud n.n. ‚konservatiivide' klubidega eesti ühiskonnas.

Lõpuks teatas M. Vahtra, et eesti PC klubil on ees kaks suuremat üritust. Reedel, 27. aprillil toimub Royal York hotellis n.n. ‚Sesqui' — ball Brian Mulroney osavõtuga. Eestlastel on kolm lauda kinni pandud ja pileteid on saadaval juhatuse käest. Esmaspäeval, 7. mail toimub klubi korraldusel Peter Worthingtoni kõnekoosolek Eesti Majas algusega kell 7.30 õ. Kõiki huvitatud kaasmaalasi palutakse tulla osavõtma.

A. Raudkivi

Balti Vabadusliidu Inimõiguste konverentsist osavõtjaid. Pildil vasakult BVL esimees Valdis Pavlovskis, abiesimees Avo Piirisild, Los Angelese linnapea Tom Bradley, abiesimees Tony Mazeika, Ülemaailmse Läti Kesknõukogu esimees dr. Olgierts Pavlovskis ja Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimees Lembit Savi.

Balti Vabadusliidu kohtumine USA välisministeeriumi esindajaga

Balti Vabadusliidu juhatusel toimus enne Inimõiguste Konverentsi banketti kokkusaamine USA välisministeeriumi assistendiga inimõiguste alal Eliott Abramsiga. Arutati möödunud aastal president Reaganile esitatud Balti Vabadusliidu memorandumi punkte. Neis avaldati muret, et USA valitsus lubas olümpiamängude ajal Los Angelesse tulla Nõukogude Liidu laeval ja lennukitel.

Elliott Abrams märkis, et tema oli selle sammu vastu. Kuid kõik ei ole lootusetu, sest mängude ajal ei ole lubatud laeval kasutada elektroonilisi vahendeid ning laeva tohib vajaduse korral läbi otsida, väljaarvatud teatud suletud ruumid. Ka suurendatakse julgeolekusüsteemi. Olümpiamängude ajal on Los Angeleses ka teiste ida-bloki maade rahvaste hulgas spioone. Kui Nõukogu Liitu ei lubata osa võtta olümpiamängudest, siis võivad ka teised ida-bloki rahvad ära jääda. Kui aga tuleb ette ärahüppamisi, siis selle vastu ei ole Ühendriikide valitsusel midagi. Los Angeleses ei kordu Montreali juhtumid, kus ei aidatud ärahüppajaid.

Pikemalt arutati Balti Vabadusliidu punkte 6 ja 7. Punkt 6 näeb ette, et Afganistanis vangi langenud Balti sõdureid ei antaks välja Nõukogude Liidule, kuna Ühendriigid ei tunnusta Balti riikide annekteerimist Nõukogude Liidu poolt.

Punkt 7 näeb ette, et USA ei kasutaks KGB informatsiooni nn. sõjakurjategijate süüdistamiseks baltlaste hulgas Ühendriikides. Veel arutati mitmeid tungivaid küsimusi.

Sekretär E. Abramas palus alati vajaduse puhul tema poole pöörduda, andes ka oma telefoninumbrid. Mitmed riigiasutuste telefonid on avatud 24 tundi päevas, mis eriti aitab Läänerannikut, sest ajavahe on kolm tundi. Lõpuks tänati E. Abramsi võimaluse eest eri-koosolekuks.

V. P.

USA koos Salvadori ja Hondurasega manöövreil

SAN SALVADOR — USA sõjalaevad alustasid ühiseid manöövreid Salvadori ja Hondurase üksustega, mis kavandatud nende võimete suurendamiseks Nikaraagua poolt Salvadori geriljadele saadetavate relvade takistamiseks. Nii Salvadori kui ka Hondurase laevastikud on saanud treeningu USA laevastiku juures, et peatada relvasaadetisi üle Fonseca lahe.

Poola juht külastab Moskvat

MOSKVA — Poola juht kindral Wojcieh Jaruzelski külastab Moskvat maikuu alguses. Tass teatas, et Jaruzelski saabuvat Moskvasse „töökülaskäigule".

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Uus aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvaa ja palju muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2236 kodus 769-0932
OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

KEVADINE VÄLJAMÜÜK
20—50% HINNAALANDUST
UUED KEVADMOED

Annel's Shoppe
1093 Victoria Park Ave.
(St. Clair'i juures)
SUURES VALIKUS: Tel. 759-1341
☆ Kleidid ★ Pluusid
☆ Seelikud ★ Püksid
kostüümid ja mitmesugused kombinatsioonid
Avatud: esmasp.-kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—9, laup. 9.30—5

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.—	= $47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.—	= $24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50	= $12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

ARMAST ISA

ALFRED KASK'e

sündinud 11. jaanuaril 1900 Mustvees
surnud 28. aprillil 1984 Torontos

mälestavad

tütar ANU abikaasaga
OMAKSED

OMA ARMAST LAULUÕPETAJAT JA KOLLEEGI

EVI KUUSK'e

leinavad sügavas kurbuses

Taevane Isa Sul õnnistust andku
armu ja helduse kätel Sind kandku!

VANCOUVERI EESTI TÄIENDUSKOOLI
ÕPILASED ja ÕPETAJAD

ARMAST SÕPRA

ALFRED KASK'e

mälestavad leinas

Puhka rahus!

KARL, LILIAN ja HILLAR

ARMAST

EVI't

mälestavad kurbuses

KATRIN, MALDUS, KARL, JOHN ja ARVÕ

ARMAST

ROBERT VIIRA't

mälestavad kurbuses

HANS, EVI ja LINDA KUKK
HANS ja LEILI KUKK
RUDOLF KUUT

VARALAHKUNUD ARMAST

EVI KUUSK'e

mälestavad sügavas leinas

AUGUST KAARNA
ANDO KALLAS
PAUL ja ARMI SANDER

Mälestame leinas TALLINNA MEREKOOLI endist õpetajat

ALFRED KASK'e

EESTI KAUBALAEVASTIKU KOONDIS TORONTOS

Varalahkunud unustamata armast

EVI KUUSK'e

mälestavad kurbuses

JÄÄGER, HELDUR ja TIIU perega
KIRVES, HERBERT ja ERNA perega
KIRVES, THOMAS ja ASTRID
KOOTS, CLARENCE ja AIDA
KUUSK, HELMI ja MATTI
MULD, HARRY ja HELBE
MULD, MICHAEL
MULD, SUSAN
NAANO, ERICH ja LYDIA
REIMUS, HELMI
VESIK, THOMAS ja CHRISTINA
VINK, JOHANNES ja IDA
VINK, JOHN
VINK, MAY
VINK, VILLI ja AASA
VÄRTINA, WILLIAM ja VALVE perega
ÕUNPUU, HANS ja VIIVE perega

Jeesus ütleb:
„Mina olen ülestõusmine ja elu,
kes usub minusse,
see elab ehk ta küll sureb."
Joh. 11:25

Armast tädipoega

HEINO ÜLESOO'd

mälestavad leinas

Puhka rahus
väsinud rändaja!

ROBERT abikaasaga
ENDEL perekonnaga

End. RIIGI KÕRGEMA KUNSTIKOOLI õppejõudu

ALFRED KASK'e

leinab

JOANN SAARNIIT

Südamlik tänu kõigile, kes minu armsa venna, onu ja vana-onu

MIHKEL ENNO

viimsele teekonnale saatmisest osa võtsid, seda lilledega kaunistasid ja meile isiklikult leinakuulutustega ja postiteel nii soojalt kaastunnet avaldasid. Tänu praost E. Lepikule südamliku leinatalituse eest.

MARTHA MEYER
ASTA ILVES abikaasaga
TIIU OLVET perekonnaga

Leiname Sind, kallis

ELLA

ja avaldame kaastunnet Andresele ja Martinile

AMANDA ja KONSTANTIN KÜNG

Armast

TÕNIS LEPP'a

surnud 5. aprillil 1984 Huddinges, Rootsis

mälestavad vaikses leinas

SALME
TIIU
ROBERT
ALMA
VIKY
MARTHA

Eestlaste poolt eslistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Paul Poom surnud

Stokholmis suri 12. aprillil 90-aastasena iseseisvusaegne riigikohtunik Paul Poom riigikohtu tsiviilosakonnast. Ta oli sündinud 4. juunil 1893 Narvas.

Leinateateid

USA-s Valley Cottage'is suri 1. veebruaril Theodor Lepik, sündinud 3. jaanuaril 1886 Saaremaal.

Tallinnas suri 14. jaanuaril Karl Tõnso, sündinud 3. juunil 1910 Türil.

New Yorgis suri 2. veebruaril Elisabet Tomson, sündinud 8. jaanuaril 1901 Virumaal.

30. jaanuaril suri Rudolph Reinap, sündinud 12. mail 1894.

Austraalias Perthis suri 26. jaanuaril Otto Müller, sündinud 8. aprillil 1906 Eestis.

Austraalias suri 2. veebruaril Kristjan Karl Lasn, sündinud 1. veebruaril 1908.

Sydneys suri 6. veebruaril Arnold Gutsch, sündinud 1. oktoobril 1915 Kavastus.

Rootsis Mölndalis suri 8. veebruaril Anna-Maria Hiisla, sündinud 19. aprillil 1895 Viinistul.

Rootsis Alingsasis suri 12. veebruaril Eliise Wilisoo, sündinud 19. juulil 1899 Pranglis.

LEITNANT

KARL ULRICH VÄÄR'i

mälestab leinas

EESTI OHVITSERIDE-KOGU KANADAS

Tormine kevad USA-s

Möödunud nädalal oli Ühendriikides ühel päeval 40 tornaadot, mis põhjustasid suuri kahjustusi. Neid on vähemal arvul järgnenud ka teistel päevadel. Tormide ajal on olnud surmajuhtumeid ja paljud inimesed on saanud vigastusi. Vaatamata kevadele, on USA lääneosades olnud tugevad lumesajud, mis on ulatunud ka Kanada provintsidesse.

100-aastane eestlanna Stokholmis

8. aprillil tähistas oma 100-aastast juubelit Stokholmis Elli (Elvine) Truuberg, neiuna Loosberg, kes elab oma poja, laevareeder Anton Truubergi ja tema abikaasa Anu villas Brommas, kus aias kasvab suur kodumaine kask. Juubilaril on ka tütar Ellen Ploom, kes elab Hägertenis, kel on kaks tütart ja poeg, kel kokku seitse last.

Juubilar on sündinud Vihula vallas Mustoja külas Virumaal. Neil oli suur perekond, kaheksa last, viis tüdrukut ja kaks poissi, kes mõlemad käisid ministeeriumikoolis ja hiljem merekoolis, saades mõlemad kaugesõidukapteneiks.

Elli Truuberg õppis juba enne kooli kuduma ja temast sai hiljem kudumisõpetaja. 25-aastaselt abiellus ta merekapteniga, kellega koos põgenes sõja ajal Rootsi.

Juubilar kaotas ühe silma 18 aastat tagasi trepist kukkudes, misjärel ta enam lugeda ei saa, aga kõrvakuulmine on endiselt hea. Kui ta tuli Rootsi, siis luges ta ikka eesti raamatuid ja tegi palju käsitöid. Nüüd, kui ta eakaaslased on surnud, on talle jäänud 90-aastane vennanaine, kellega Elli arutab vanu mälestusi, sest mälu on tal hea.

Oma pika elu peale mõeldes ütleb ta, et tema elu õnnelikem päev oli alati siis, kui meremehest mees koju tuli. Mees sõitis 40 aastat merel ja ega ta nii sageli kodus ei käinud.

EKN äsjasel üldkoosolekul tutvustasid praegust Poola olukorda hiljuti Poolast välja pääsenud Tadeusz Wieloglawski (seisab vasakul) ja kolm aastat Läänes olnud praegune Toronto Sun'i toimetusliige Zygmunt Przetakiewicz. Istuvad vasakult A. Antik, tagapool K. Kurg, A. Jurs ja R. Moks. Foto: Vaba Eestlane

Solidaarsus on muutunud tugevamaks

EKN esimees L. Leivat pidas BVL aktsiooni odavaks propagandaks

Vaba Eestlase eelmises numbris vaatlesime meie keskorganisatsiooni EKN äsjast kevadist üldkoosolekut ja Enn Kiilaspea analüüsivat ülevaadet EKN-st. Järgneme E. Soometi ülevaatega Eesti Rahvuskongressist ESTO-84 ajal.

IV Eesti Rahvuskongressi esimees E. Soomet ütles, et tehniline läbiviimine on EKN hooleks. See moodustas kongressi toimkonna, kes koostas põhikirja ja saatis selle 15. aug. ÜEKN-le kinnitamiseks; põhikiri kinnitati 1. okt. 1983. 2. detsembril kinnitati ka kongressi päevakord. Kongress toimub 10. ja 11. juulil hommikupoolikuil. Et vältida olukorda, kus eelmistel kongressidel mõned maad kasutasid palju aega oma aruandluseks, on seekord koos tervitusega igale maale ettenähtud 5 minutit.

Ette on nähtud neli ettekannet, Mall Puhm vaatleb „Eestluse viljelemist", Maido Kari kõneleb „Vabadusvõitlusest" ja Ants Kippar „Kodumaa ja meie". Neljas ettekande pidaja ütles oma ülesandest ära ja tuleb uus otsida.

Kui esimene kongressi päev on töökoosolekud, siis järgmisel päeval on pidulikum pool.

Sel päeval on kõned, töökomisjonide aruanded, resolutsioonide vastuvõtmine, lõppsõna ja hümn. Avapalvus on peapiiskop K. Veemilt ja avakõne konsul E. Jaaksonilt.

E. Soomet ütles, et ühes osas on komisjon natuke hilinenud, aprilli lõpul taheti registreerimislehed välja saata, kuid see jääb nüüd maikuu esimesele poolele. Ka on olnud kõne all peale piduliku koosoleku lõpetamist korraldada ühine lõunsöök, kui selleks on soovijaid, hinnaga $18.00 isikult. Lõuna ajal võiks kõnega esineda mõni kanada poliitikuist.

Lõpuks märkis E. Soomet, et üks isik saab esindada vaid üht organisatsiooni.

Seni on Rootsi osas veel küsimus lahendamata sealse Eesti Komitee ja Rootsi Eestlaste Esinduse vahel.

Kongressist rääkides juhtis Ü. Jürima tähelepanu senistele vastuvõetud otsustele, et need poleks vaid ilusad sõnad ajalehtedes avaldamiseks, vaid tuleks näidata kuidas neid täidetakse. Ta soovis teada, milles Rootsi probleemid on ja kas Eesti Vabariigi valitsus eksiilis kutsutakse kongressist osa võtma. H. Teder juhtis tähelepanu, et ÜEKN pidev seisukoht on, et iga maad esindab sealne keskorganisatsioon. Rootsi peab selle probleemi ise lahendama.

EKN tegevusaruande viimasel poolaastal esitas esimees L. Leivat. See oli liikmeile kirjalikult kätte saadetud ja ilmus ka varem koondatult Vaba Eestlases. L. Leivat täiendas mõnda tegevuspunkti.

EKN esimees LAAS LEIVAT

Eestlaste nimed on paigutatud mööda aastal ostetud raali ja äsja käikuläinud toetusaktsiooni ümbrikud aadressid on sellel tehtud.

Peasekretär P. Aruvald on selle töö ära teinud.

Ta puudutas ka Läti saatkonna atashee probleemi Kanada piiril. See polevat mingi üllatus. Kõik oleneb Kanada välisministrist ja tema suhtumisest Balti riikidesse. Mõnikord on olnud sõbralikud suhted välisministeeriumi ametnikega, aga kui ametlik diplomaat ei pääse Kanadasse ja soovitatakse pöörduda N. Liidu poole, siis on midagi viltu. Viimase 12 aasta jooksul pole kerge olnud välisministritega, väljaarvatud MacGuigan. Ka meie konsuli staatus käib edasi-tagasi. On tähtis koosviibimistel näidata, et oleme korralikud inimesed, kes võitlevad oma maa eest, ega mitte mingid radikaalid.

Batuni esindajate poolt külastatakse kõiki Euroopa riike, mõjutades

et Euroopa parlamendi resolutsioon edasi viiakse.

Ta märkis demonstratsiooni Ottawasse, kontakti Balti Vabadusliidu laekuri H. Nurmbergiga. Saadud on sõnumeid toetuste saamiseks valitsuselt, Toronto raekoja fuajee kasutamiseks näituseks. Vaba Olümpiaadi juurde on lisatud vabadusjooks Torontost Los Angelesse.

Minnes suviste olümpiamängude juurde, küsis ta, kas BVL-l oli mõtet teha avalikuks nõukogude sportlaste ärahüppamiste võimaldamise plaan. Leivat pidas seda odavaks propagandaks, millisega EKN ei lähe välja, kuigi on eestlaste poolt küsitud, miks EKN sellest osa ei võta.

Külaliskõnelejaks oli Poola Solidaarsuse tegelane Zygmunt Przetakiewicz, praegu ajakirjanik Toronto Sun'i juures,

kes ütles et kõnelemine eestlastele on talle suureks elamuseks, et olla sõnumitetooja Poolast.

Poolakail on praegu raskem pääseda Eestisse kui välismaale. Solidaarsus tunneb suurt muret Ida-Euroopa rahvaste pärast. Poola sündmuste käsitlemisel on öeldud, et Solidaarsus läks oma nõudmistega liiga kaugele mõnes küsimuses.

Kuid ta ütles, et ta ise ei räägi rohkem, vaid laseb seda teha sõbral, kes just tuli Poolast. Solidaarsust ei saa luua Poola ja Eesti vahel Euroopas, vaid siin ja siitkaudu viia need ideed Eestisse. Selline on tema sõnum.

Tsdeusz Wieloglawski vastas koosolijate poolt esitatud küsimustele tõlgi vahendusel. Situatsioonist Poolas ta ütles,

et Solidaarsuse strateegia on muutunud, enam ei korraldata massdemonstratsioone, mis tõid rahvale kannatusi.

Praegu valmistatakse ette pikemaajalist võitlust kommunismiga, kus eesmärgiks on demokraatlik Poola. Kuid see iseseisev Poola on võimeline siis, kui naaberriigid saavutavad samal ajal oma iseseisvuse. Solidaarsus pidi minema põranda alla, kuid jätkab võitlust formaalselt. See toimub väikeste gruppide süsteemis.

E. Lindaja küsis kas Solidaarsuse eesmärk on tulevikus Poolas kommunismi säilitamine? Poolakas vastas, et nad said õppetunni Solidaarsuse sünnil, mis näitas, et oli võimalus säilida kommunistliku rezhiimi ajal, kuid tuleb selle juures kasvatada rahvast tulevikuvõimalustele.

M. Epner küsis, kas tal on Solidaarsuse põrandaalusest võrgust anda mingisugust nõuannet meie eesti põrandaalustele võitlejatele?

Poolakas vastas, et sealsed põrandaalused kontaktid olid hoopis erinevad.

Ilmusid põrandaalused ajalehed kuni 50.000 eksemplaris. Oli ligipääs vabale informatsioonile.

H. Lupp küsis, kas neil oli kohtumisi teiste rahvaste selliste organisatsioonidega? Kas naabrid teavad nüs juhtus Poolas? — Kontakti oli väga raske organiseerida teiste riikidega, vähesel määral ukrainlaste, valgevenelaste ja leedulastega.

Tulles eesolevate sündmuste juurde ütles ta, et eesmärk on septembris luua Vaba Euroopa katusorganisatsioon paavsti küllatuleku ajal.

Juba on kontakte võetud teiste Ida-Euroopa riikidega, kuid pole suudetud kontakti saada siinsete organisatsioonidega.

Poolakad ei alusta nüüd uut revolutsiooni ja praegu on Solidaarsus väga rahumeelne organisatsioon, sest poolakad said oma kogemuse.

E. Kiilaspea küsis, kas Solidaarsuse nägu on muutunud tugevamaks, kui oli legaalne luba või nüüd põrandaalusena? — Ta arvas, et Solidaarsus on nüüd tugevam, kuna on säilitatud iseseisvam staatus põranda all. Aga pole mingit võimalust demokraatlikuks tegevuseks.

Lõpuks L. Leivat tänas Poola olukorra tutvustamise eest, näidates meile, mis seal oli ja on võimalik ja mis mitte, ning soovis tulevikus lähemalt arutleda neid küsimusi.

Avo Kittask laulis Londonis

Londoni Eesti Seltsi Naiskoori tagasihoidlik kohviõhtu märtsi lõpul kujunes omamoodi suursündmuseks sealses eesti ühiskonnas, kuna külalisena esines eesti ooperilaulja Avo Kittask Torontost, kes sel ajal oli terve kuu jooksul esinenud Londonis „Old Vic" nimelises teatris Gilbert ja Sullivani „Mikado's".

LES Naiskoori vanem Henni Posti tervitas osavõtjaid ja rõhutas õhtu korraldaja noore pedagoogi Tiina Metsmaa osa ettevalmistustes. Kohviõhtu avatigi ühislauluga „Kui Kungla rahvas". Selle järel asus koorijuhi kohale Tiina Metsmaa ja noor pianist Peeter Ilves saatis klaveril. Esitati soome viis „Südame sünnimaa", rahvaviis „Käokene, kuldalindu". Nende järel kõlasid ühislaulud kergemast zhanrist. R. Tankaria ja R. Tamm laulsid duetti, jälle tuli ühislaule ja siis sai sõna õhtu haruldane külaline bariton Avo Kittask.

Külaline tervitas kohalolijaid Toronto eesti lauljate poolt, öeldes et ta on ligi kuu aega olnud Londonis, aga pole eestlasi enne kohanud. Kuna ta kannab alati kaasas mõningaid noote eesti muusikast, siis see andis võimaluse esineda Tiina Metsmaa klaverisaatel.

Toronto külaline võitis kohe publiku sooja poolehoiu oma mehiselt võimsa ning hingestatud laulmisega, lauldes aaria R. Toi kantaadist „Mängumees", R. Pätsi „Muremaa", Olavi aaria E. Aava ooperist „Vikerlased" ja J. Jürme „Ma sündisin seal ilmale". Pärast lakkamatut aplausi andis lisapalaks B. Tammeveski „Üksainus õis".

Pärast sellist rikkaliku kvaliteediga väikest kontserti küsis Londoni eesti koorijuht kõhklevalt: „Kas me julgeme veel laulda?" Koor julges siiski, lauldes „Ma kõndisin vainul" ja koos publikuga „Jaan läeb jaanitulele", ning peale LES esimehe H. Heinastu tänusõnu ja lilli ühislauluna „Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt".

Maalikunstnik JOANN Aaslniit
TÖÖDE NÄITUS STUUDIO-SHOWROOM
567 Roehampton Ave.
TEL. 488-5895

SAADAVAL EKN BÜROOS:
„ESTONIA: STORY OF A NATION"
100 lk. ingliskeelne EESTI AJALUGU.
Tutvustav tekst on äärmiselt sobiv väljajagamiseks Kanada tuttavatele.
Saadaval väga odava väljamüügi hinnaga
HIND: $1.—, pluss saatekulu $1.—
Eestlaste Kesknõukogu Kanadas
Eesti Majas, Rm. nr. 308
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 — Tel. 465-2219

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.
331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8
Tel. (416) 532-3042
Võtame oma kontoris vastu ka tulnuusi saatja poolt toodud esemeid õhuposti tariifiga saatmiseks:
kuni 6 kg — $50.— 8 kg — $65.— 10 kg — $72.—
7 kg — $58.— 9 kg — $69.—
Tavalise postiga 5 kg — $19.— 10 kg — — $34.—
Kõik pakid on kindlustatud.
HAMILTONIS: 747 Barton St. E. — Tel. 544-3603
Wrangler
Standard kinkepakk: 4 paari „jeans" — 2 naiste ja 2 meeste, õhupostiga — 3 kg. Kõik tollid, pakkimine ja transport makstud. HIND $225.—
Saatke oma rahakaart koos instruktsioonidega meie Toronto kontorisse.
— KOHALETOIMETAMINE GARANTEERITUD —

HEATING, AIR CONDITIONING & HEAT PUMP
☆ Uued ja parandamine ★ ÕLI ja GAASIAHJUDE vahetamine ★ Korstnate voodrid (chimney lining) ★ Veetorude parandamine. ★ Ahjude puhastamine.
ROLAND KULLIK — Tel. (416) 275-1280

MÜÜA
auto 1980. a. Chevrolet Chevette
Hel. tel. 769-0651

MÜÜA
heas sõidukorras ACADIAN
Hind kokkuleppel
Tel. (416) 223-8175

PUUTÖÖD
Juurde- ja ümberehitused, riiulid, kapid ju muu lihtsam mööbel
ENNO ÕUNAPUU
tel. 429-2386

Lilled leeripäevadeks ☆ Emadepäevaks
Lilled igaks sündmuseks
PERCY WATERS FLORIST INC.
445 Danforth Ave. — Telefon 463-1125
Toronto, Ont. M4K 1P2
Ari avatud esmasp., teisip., kolmap., laup. 8—18; neljap. 8—20.30, pühap. 9.30—15.30

SPORT

Kodueestlasi Los Angelese olümpiaadile

Pärast II maailmasõda on endile võitnud Olümpiamedalid, kahjuks mitte Eesti nime all, terve rida sportlasi. Kokkuvõttest selgub, et medalimehi on olnud 26 ja medalinaisi üks, kes saavutasid 10 kulda, 9 hõbedat ja 8 pronksi. Mainitud medaleist 15 saavutati N. Liidu võistkondades ja 12 individuaalselt. Kaheksast olümpiaadist oli edukaim 1980. a. Moskvas; sealt toodi neli kulda, üks hõbe ja üks pronksmedal. Eestlased olid esindatud 13-el spordialal, kusjuures enam kui üks medal saadi korvpallis (7), kergejõustikus (6), tõstmises (2), purjetamises (2) ja vehklemises (2.) Järgnesid maadlus, moodne 5-võistlus, ujumine, jalgrattasõit, sõudmine, uisutamine, võrkpall ja veepall.

Vaatleme nüüd kellel eestlastest on suurim shanss olümpiaadile pääsemiseks. Seda on kahel atleedil: esimene on Erika Salumäe kes 1983. a. püstitas maailmarekordi jalgrattaga trekisõidus paigalt stardiga — 1 km ajaga 1.14,55. Teine on Heino Puuste odaheites, kes on N. Liidu rekordiomanik (94.20 m) ja oli selle tagajärgega 1983. a. maailmas kolmas ja Moskva olümpiamängudel (1980) odaheites neljas (86.10).

Olümpiamängude kandidaadid võiksid olla:

Jüri Tamm vasaraheites, kes 1983. a. oli maailmas kümnes (79,18 m) ja 1980. a. maailmarekordimees (80.46) ning sama aasta olümpiamängudel sai pronksmedali (78.96).

Jaak Uudmäe kolmikhüppes, olles 1983. a. N. Liidu meister (17.10 m) ja Moskva Olümpiamängude kuldmedalimees (17.35).

Viljar Loor korvpallimängus, olles 1983. a. viiendat korda Euroopameister ning Moskva Olümpiamängude kullamees.

Ivar Stukolkin vabalt ujumises, alles 1983. a. võitnud 12-riikide vahelise 1000 m (10.31,27) ja Moskva Olümpiamängude kullamees 4 x 200 teateujumises.

Ullatuskandidaatide hulka võiksid kuuluda veel:

Toomas Turb pikamaajooksus, olles 1983. a. N. Liidu meister 10 km ja Genfi rahvusvahelise jooksukrossi võitja (28.21,37).

Aivi Liiv kompleksujumises, saavutades 1983. a. N. L. meistritiitli 200 m (2.21,38).

Valter Külvet 10-võistluses, milles saavutas Euroopa juunioride meistritiitli 1983. a. 7915 punktiga. Üle 8000 punkti saavutamine on aga vajalik olümpiamängudel, et oleks eeldust kas või kümnendale kohale. Muide, Moskva Olümpiamängudel oli viienda koha punktide arv 8007 ja kaheksandal 7892, kusjuures Põhja-Ameerika parimad atleedid boikoteerisid seda olümpiat.

Enne olümpiamängusid toimuvate katsevõistlustega selgub mängudele sõitjate eestlaste nimestik, mis loodetavasti on koostatud tegelikke tulemusi arvesse võttes.

EESTLASI OLÜMPIAMÄNGUDEL PÄRAST II MAAILMASÕDA

1952 Helsingi: Johannes Kotkas, kuld, klassikalises maadluses raskekaalus, Joann Lõssov, Ilmar Kullam, Heino Kruus, hõbedad, korvpall NL meeskonnas, Bruno Junk, pronks, 10 km käimine 45.41,0.

1956. Melbourne: Bruno Junk, pronks, 20 km käimine 1:32.12,0.

1960. Rooma: Aleks. Tshutshelov, hõbe, purjetamine „Finn" klassis, Hanno Selg, hõbe, moodne viievõistlus N. Liidu meeskonnas.

1964. Innsbruck: Ants Antson, kuld, uisutamine 1500 m 2.10,3.

Tokio: Rein Aun, Hõbe, kümnevõistlus 7842 punkti. Jaak Lipso, hõbe, korvpall N. Liidu meeskonnas.

1968. Mexico: Svetlana Tshirkova, kuld, floretiga vehklemine NL naiskonnas, Jaan Talts, hõbe, tõstmine poolraskekaal 507,5 kg. Anatoli Krikun, Jaak Lipso, Priit Tomson, pronksid, korvpalli N. Liidu meeskonnas.

1972. München: Jaan Talts, kuld, tõstmine raskekaal 580 kg. Jüri Tarmak, kuld, kõrgushüpe 2.23 m. Georgi Zazhitski, pronks, epeega vehklemine NL meeskonnas.

1976. Montreal: Aavo Pikkuus, kuld, jalgrattaga maanteel 100 km NL meeskonnas. Raoul Arnemann, pronks, sõudmine neljasel roolijata NL meeskonnas.

1980. Moskva: Jaak Uudmäe, kuld, kolmikhüpe 17.35 m. Viljar Loor, kuld, võrkpall N. Liidu meeskonnas. Ivar Stukolkin, kuld, ujumine 4 x 200 vabalt N. Liidu meeskonnas. Mait Riisman, kuld, veepall N. Liidu meeskonnas. Nikolai Poljakov, hõbe, purjetamine „Solingul". Jüri Tamm, pronks, vasaraheide 78.96 m.

erk.

RISTSÕNA NR. 1193

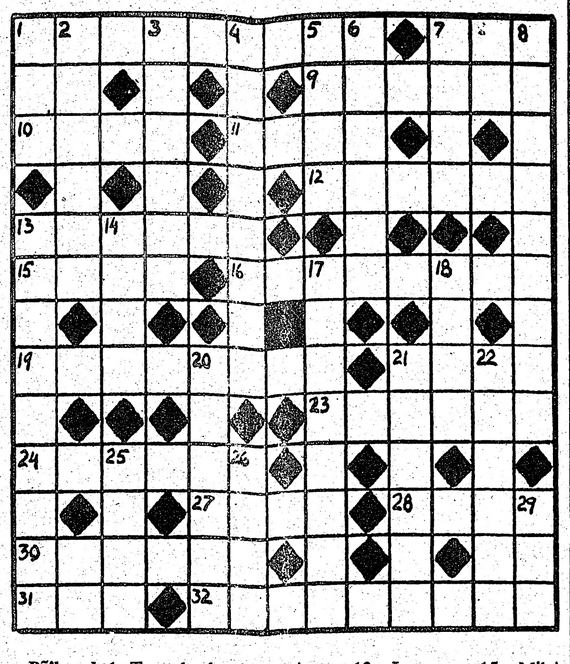

Põikread: 1. Tuntud saksa kirjanik, 7. Ühe kehaosa nimi inglise keeles, 9. Vanaks, kehtetuks muutuma, 10. Veeäärne ala, 11. Ühe usundi vaimulik, 12. Hunnide kuningas, 13. Lamama, 15. Milvi Laidi kodanlik nimi, 16. Samaväärsus, üheõiguslus, 19. Kaks kõrvuti asuvat arvu, 21. Hüüab hädaline, 23. Negatiivne poolus, 24. Mingi muinasjutuline maa, 27. Ameerika ajakiri, 28. Eriliiki asi, 30. Hädaoht mägedes, 31. Naisenimi Piiblis, 32. Soome helilooja.

Püstread: 1. Juudi mehenimi, 2. Alustades, 3. Tihe mets, 4. Teatud kaalumisvahend, 5. Maakeral kaks, inimesel üks, 6. Tähtkuju, 7. Valge ja külm, 8. Tagatised, 13. Endisaegne ajanäitaja, 14. Ehitusmaterjal, 17. Katsu õnne, julge, 18. Suursündmus Kanadas 1967. aastal, 20. Armsam, 21. Pealinn Euroopas, 22. Mudast 25. Kohanimi Harjumaal, 26. Mateeria, 29. Minu — itaalia keeles.

RISTSÕNA NR. 1192 LAHENDUS

Põikread: 4. Riist, 7. Anton, 9. Uuris, 11. Tihe, 12. Mäe, 13. Isik, 14. Pamiir, 16. Siuru, 17. Asus, 18. Saara, 20. Enno, 23. Sõdur, 26. Eetika, 29. Akud, 30. Esso, 31. Elva, 32. Ometi, 33. Reaal, 34. Evima.

Püstread: 1. Vine, 2. Asuma, 3. Untsu, 4. Rohkus, 5. Tuim, 6. Õilis, 8. Tiir, 10. Riia, 13. Iidne, 14. Paala, 15. Rusud, 19. Asalea, 21. Neeme, 22. Otse, 24. Õkva, 25. Duaal, 27. Iste, 28. Koiva, 31. Erma.

Robert Muru võitis hõbemedali

Kanada purjesportlased saavutasid hõbemedalid Star- ja Solingklassides Hyeres'i olümpiaregatil, Prantsusmaal. Soling-klassis tulid teisele kohale kanada purjesportlased Hand Fogh, Steve Calder ja John Kerr. Stephen Fleckenstein ja Robert Muru tulid teisele kohale Star-klassis.

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XII sajandil"	$4.—
Uku Maasing „Udu Toonela jõelt"	8.—
Uku Maasing „Piiridele Pyydes"	6.—
„poety estoni" — eesti luule antoloogia itaalia keeles	6.—
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	6.—
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	6.—
V. Salo — Riik ja kirikud	4.—
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks) H. Stahli sulest aastal 1637)	6.—
Reedik Willem Wilmanni „Valmid"	6.—
Blaise Pascal — Mõtted	4.—
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginnale	6.—
Arno Vihalemm — Kunstnik eesti kirjanduses	4.—
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.—
Ilona Laaman — Üks üsna kerge haigus (luuletused)	6.—
Kangver — 40 küünalt	6.—
R. Tagore — Puuviljapõim	6.—
A. Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	6.—

PLUSS SAATEKULU 50 c IGALT RAAMATULT

Robert Kreem

Mälestusi • Tähelepanekuid • Otsinguid noorusaastaist

„VANDEGA SEOTUD"

237 lk. $15.—

Müügil „VABA EESTLASE" talituses

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, Niidas, Olbrei, Puhm, Puust, Raudsepp, Riga, Salo, Sermat, Susi, Tiido, Toi, Valdsaar, Virkhaus ja Voitk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

ILMUS:

S. EKBAUMI LUULETUSKOGU

ÕHUMÄRGI ALL

Hind $10.— pluss saatekulu $1.75

Saadaval Vaba Eestlase talituses

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

38.

„Valdur saatis oma maa-aluseid pilte teile arvustamiseks," tõmbas Jaan oma põhjatust taskust veel ühe nutsaku välja. „Ma rääkisin talle, et tehku seitungi jaoks, aga vastu punnib . . ."

Piltidel oli terrikone, tundramaastikku ja virmalisi. Pildid olid head, suurepärase tehnikaga valmistatud (siinseis oludes!), aga erilist hinge neis ei olnud. Mitte ühelgi pildil ei olnud ühtki inimkuju, isegi mitte vangi varju. Asja arutati, aga otsust vastu ei võetud, mitte otsuse projektigi . . .

Jaan käis teistele peale, et need teda saatma tuleksid, ta tahtvat neile tagasiteel laagrisse tundrat näidata.

„Aga Toomas on ju haige," arvas Piret, kuid mees ise kinnitas:

„Ei ole haige, jalutada jaksan! Läheme muidugi!"

Mindigi. Päike paistis ka öö läbi ja tundrataimed ei kasvanud ööpäeva rütmis, vaid tunnigraafiku järele. Vanu vange see meeletu kasvukiirus hämmastas — läbi okastraadi oma paljakstambitud laagriplatsil seda ei olnud osanud märgata. Sealt oli tundragi paistnud lohutamatult tuimana ja lagedana — aga siin otse silma all avas ta oma saladused ja imed. Ja veel kellele — vanale vene vangile, kes aastakümne oli harjunud nägema ainult kidurat, kängus vat, manduvat. Võib-olla selle tausta tõttu paistis siinne elav ja loov ja loomulik veelgi loovamana ja elavamana kui ta tõepoolest oli.

Siin ta rohetas, ei, õigemini haljendas — palju oli selles rohelises halli, selle tooni andsid vaevalt õlani ulatuvad pajuvitsad, mis varjasid väiksemate ja madalamate taimede eredamaid toone. Rohelisi üksi võis kokku lugeda paari tosina eri varjundiga aga oli ka pruuni ja lillat. Kääbuskaskede pisikesed lehed olid nagu lakitud. Mõni rohi oli tume.

„Vaadake!" püüdis Jaan millelegi osutada, aga juba oli Piret põlvili ühe mätta äärde laskunud ja vahtis väikese lapse pilgul maailmaimesid, milliseid ta alles esmakordselt avastab. Madalas õitses miski väikeste valgete õitega.

„Kui ilus! Ja nii palju on neid õisi," imestas Toomas. „Need on murakad, meil Põhja-Eestis kutsuti kaarlad."

„Mina käin linnas ikka siitkaudu. Täna nägin — mõtlesin, sinnib ehk teile ka näidata," ütles Jaan.

Palju öelda ei olnudki. Aga vaadata!

☆

Jaaniõhtut olid eestlased pidanud väikeste mõnekümnepealiste salkadena. Tehti lõke tundras, lauldi ja tuletati meelde vanu asju kaugest kodumaast.

TEATAJA esimene number lasti rahva hulka juuli algul. Leht tuli asjalik ja lõbus, oli tõgamisi ja nöökamisi, heatahtlikke nii eneste kui teiste arvel.

Heatahtlik oli ka vastuvõtt ja levik kiire. Tehti ka ühislugemisi, sest „numbrit" ei tohtinud kaua kinni pidada. Eestlasi, vabu ja pärisvange oli noil päevil Vorkutas üle viie tuhande.

Aga üks imelik mõju oli lehel küll, samasugune kui omal ajal J. W. Jannseni „Pärnu Postimehel": lugemine tekitas vajaduse ulatuslikumaks eestlaste kokkutulekuks.

Asja hakkasid seadma ja said sellega toime jõesadama eestlased. Üheks laupäevaõhtuks tüüriti jõelaev „Vorkuta", mida eestlased omavahel „Vanemuiseks" kutsusid ja päev kuulutati „Eesti laevanduse päevaks."

Väljasõidust said teateid üle kahesaja eestlase. Pidi sõidetama Neljakümnenda kaevanduse lähedasse „rahvaparki" — see oli üks tuulevaikne org Vorkuta jõekäärus, ja ankur pidi hiivatama õhtul kell 21.00.

Südaööpäike tegi päevad nii pikaks, et õieti magada paju ei raatsitud. Toomas ja Piret olid nüüd kohtunud igal hommikul ja õhtul. Ladina keele tunnid jätkusid ja stiiliõpetus arenes hea hooga. Käsi teise käes jalutasid nad palju tundras ja rõõmust südames ei olnud kummalgi puudust.

Kaldaäärsed kummelid õitsesid väga rohkelt ja lopsakalt ja Pireti toas ei lõppenud nende värske valgendus. Aga nüüd juba punetasid samas toas nagu tundraski kibuvitsaroosid, roosid, mis roosid! — neid kasvas ohtralt külmavõetud maa uurimisjaama taga.

Kord, kui nad sellest õitemerest mööda jalutasid, ütles Piret:

„Kummelite suvi!"

„Mulle need valged õied meeldivad sellepärast Piret, et nad teile meeldivad — ja ka selle esimese buketi pärast!"

„Oh, Toomas!" naeratas naine ja pani peopesa mehe suule katkestades sellega jutu: „Mõtleme parem koos ühe suure mõtte!" surus ta oma põse vastu mehe põske . . .

Mõlemad olid tundrat armastama hakanud, alati oli seal midagi uut ja ometi oli ta ikka seesama. Midagi niisugust armastada maksis. Aga ehk oli see hoopis üks teine armastus, mida oli nii palju, et jäi ka veel tundra jaoks üle.

Murakad olid nädalaga õitsenud, kohe olid nende asemel rohelised marjad, mille põsed juba peagi punased ja kollakat värvi kippusid näitama. Kust nad teadsid — aga nad teadsid, see oli selge, et varsti ei ole enam päikest ja valgust, vaid tuleb pikk pime öö ja paks lumi ja tugevad tuuled, kui kõik korraga, siis — purgaa.

☆

Kiiresti-kiiresti koristas Piret oma vesiravila ruume — täna õhtul sõitis „Vanemuine" välja! Lapp lendas mööda põrandalaudu ja täpselt kell kaheksa õhtul oli kõik haritud ja puhas. Veel olid loputada käed ja nägu, riputada varna valge kittel, mida siin halatiks kutsuti, tõmmata selga kleit ja välgutada paar korda kammi läbi tiheda tuka. Väike jumestus — ja juba läks teinegi käsi läbi ruudulise mantlivarruka. Käekott klõpsatas kinni ja lahtisi hõlmu jooksis tüdruk trepist alla. Toomas ootab laeval . . . Aga kui ta tänavale jõudis, hüüdis ta:

„Tere, härra Sirvet! Mida teie siin ootate?"

„Tervist preili Piret! Mind saadeti teile järele. Poisid arvasid, et kuidas te üksi tulete . . ."

Sirvet jutustas, kuidas ta aegsasti enne kaheksat paigal oli edasitagasi jalutanud ja mis talle kõik meelde tulnud. Endiste aegade kohtamised, nende eelne ärevus ja närveerimine — ah, see kõik oli ununenud. Aga ei olnud ununenud, elasin kõik need tunded uuesti läbi! See on, et olen kümme aastat noorem, mis kümme, viisteist! Sõda ja Siber, kõik kadus vahelt — olen jälle koolipoiss. Mul vedas, mul on väga hea meel, et nad mind teie vastu saatsid!"

Nad olidki viimased pärale jõudjad. Trepp tõsteti, ankur hiivati ja „Vanemuine" alustas tasast sõitu. Pilvedeta taevas säras päike, aga tuul oli vilu. Lõbusõidu seltskond seda eriti ei tundnud, kõigil olid seljas mantlid, palitud ja vammused ja pealegi oldi tuulega harjunud.

„Kakssada kolmkümmend kaheksa eestlast laeval!" kuulutas Peeter Raid.

Piret ulatas talle käe ja ütles: „Tere Nominatiiv!"

„Tere, õekene!" Kogu laevatäis oli omavahel enamvähem tuttav, kuigi mõni ei mäletanud mõne nime ja teisel ei tulnud äkki teise nägu meelde. Asi selgitati kärmesti, arusaamatusi ei tekkinud.

„Tere, Piret!" hüüdis Toomas, „ootasin teid nagu ustav rüütel . . ."

„Tervist! Annan teie kätte oma lossi võtme, minu enda taskud on tillukesed, neist võib see välja kukkuda. Aga selle viiekopikasest peaga „majavahi" võtan alati kaasa, kui pikemat pidu pean — ja pealegi loodan, et mu koju saadate kui lugu lõpeb."

Toomal tõusis tuju pärast neid sõnu esimese numbri pidutujuks. Aga enne kui ta midagi ütelda jõudis, jätkas Piret:

„Nüüd läheme laiali — pidu lõpuni."

(Järgneb)

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M.LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.
üks toll ühel veerul:
kuulutuste küljel $4.75
tekstis ..... $5.—
esiküljel $5.50
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832
Väljaspool tööaega:
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

Õpetaja Udo Petersoo 50

Öeldakse, et Toronto olevat vabade eestlaste pealinn. Kui vaadelda siinset eestlaste rahvuskultuurilist, seltskondlikku, vabadusvõitluslikku, usuelu ja noortetöö aktiivsust, siis võime öelda, et Torontos elab eestlus veel täie hooga. Selle aktiivsuse kandjaiks ja alustaladeks on palju tublisid kaasmaalasi, kelle ennastohverdav panus on silmapaistev.

Vana-Andrese koguduse õpetaja Udo Petersoo, kelle sünnist 8. mail s.a. täitub 50 aastat, on üheks selliseks väljapaistvaks eestlaseks, kelle energiat, rahvuslikku vaimu ja teotahtelisust on jätkunud paljudele eestlaste tegevusaladele.

Udo Petersoo elukäigu mõjutajaks oli kahtlematult tema pärinevus Jõelähtme koguduse õpetaja Elmar Petersoo ja tema abikaasa Jenny Petersoo perekonnast. Suure maakoguduse õpetaja ja tema kodu olid alati seotud ümbruskonna seltskondliku ja rahvusliku tegevusega. Poeg Udo sai sealt oma esimesed usulised ja rahvuslikud mõjutused.

Koos vanematega asub pagulasteekonnale ka Udo. Ta saab oma keskhariduse algul Lundis, Rootsis ja hiljem Sault Ste. Maries, Kanadas. Kõrgema hariduse omandab ta Waterloo Luterlikus Ülikoolis ja Waterloo Luterlikus Seminaris, mille lõpetab 1965-ndal aastal kirikuõpetaja kutsega. Ta jätkab aga oma hariduskäiku Toronto Ülikooli pedagoogilises fakulteedis, mille lõpetab Honours' Specialist kraadiga inglise keele alal.

Peale ülikooli lõpetamist asub tööle gümnaasiumi õpetajana Oakvilles ja hiljem Silverthorn Collegiate Institute'is, Etobicokes, kus töötab 13 aastat.

1966-ndal aastal abiellub ta oma helepäise ülikoolikaaslase Reet Krabiga, kes ustava toena on seisnud oma mehe kõrval tänaseni. Sellest abielust on võrsunud pojad Alar ja Tõnu ja tütar Taimi, kes võtavad agaralt osa eesti koolist, skautlusest-gaidlusest, rahvatantsust ja võimlemisest kui ka kiriku noorte tegevusest.

Hinges pesitsenud kutsumus ja huvi usulise ja kiriku töö vastu saab konkreetseks Udo Petersoo ordineerimisega 9. veebr. 1975 EELK Toronto Peetri kirikus, mille järele asub hooldama õpetajana Sault Ste. Marie eesti kogudust, kus ta isa oli teeninud õpetajana oma surmani. Ta hooldab seda kogudust tänaseni. Aastatel 1981—1982 hooldab ta Toronto Peetri kogudust.

Ta saab kutse asuda täisajaliselt Toronto Vana-Andrese koguduse teenimisele, kuhu ta valitakse täiskogu poolt 13. apr. 1982. Lühikese aja jooksul on õpetaja Petersoo pälvinud oma koguduse toetuse ja lugupidamise.

Udo Petersoo energiat ja andeid on jätkunud samaaegselt aga ka meie rahvusliku töö ja võitluse aladele. 1969-ndal aastal valitakse teda ....Rahvusliku ....Välisvõitluse Nõukogu 7-ndasse koosseisu, kus töötas abiesimehena 1969—1973. Alates 1973-ndast aastast saab temast selle Kanada eestlaste keskorganisatsiooni esimees. Samal aastal muudetakse selle organisatsiooni nimi Eestlaste Kesknõukoguks Kanadas. Tema õlgadel lasub EKN-u juhtimine 1981. aastani. Seda perioodi iseloomustab EKN-u populaarsuse ja majandusliku kandepinna pidev kasvamine. Ta kuulub tänaseni selle organisatsiooni juhatusse.

Balti Liidus töötab ta kaasa mitmete aastate jooksul, olles esimeheks 1972/73. Ta oli organiseerijaks esimesele Balti õhtule Ottawas, mis on kujunenud kõige mõjuvamaks Balti rahvaste saatuse selgitamise foorumiks Kanada poliitilistele ringkondadele.

Udo Petersoo kuulub Toronto Eesti Võitlejate Ühingusse ja oli esimeste Ülemaailmsete Eesti Päevade peakomitee liige ja esimese Ülemaailmse Eesti Rahvuskongressi esimees. Ta on mänginud trompetit „Estonia" orkestris mõned aastad.

Skautliku tegevusega liitus ta juba Rootsis. Kanadasse siirdunult asutas ja juhtis skautlipkonda „Tasuja" Sault Ste. Maries. Praegu on noorem-skautmasterina Toronto „Kalevi" lipkonna vaimulikuks ja kuulub vanade skautide „Raudhabemete" perre.

Ülikooli ajal Waterloos oli Eesti Üliõpilaskond Waterloos asutajaksliikmeks ja esimeheks, kuni seminari lõpetamiseni 1965. a.

Akadeemiliselt kuulub Udo Petersoo Eesti Üliõpilaste Seltsi. Oli E.Ü.S. esimeheks tema 100-ndal juubeli-aastal ja selle järele pidevalt L!E! liige.

Käesoleval aastal on ta sinimust-valge lipu 100 aasta juubelikomitee esimees, kelle õlgadel lasub vastutusrikas ülesanne, panna meie rahvusvärvid massiliselt lehvima Toronto linnas ESTO-84 ajal.

Udo Petersood on tema teenete eest meie rahvuslikule elule ja tööle vääristatud järgmiste teenetemärkidega: Tammeleht II järk, Kanada Eestlaste Teenetemärk ja Eesti Võitlejate Ühingu Kuldteenetemärk.

Ülaltoodu on profiil ühest rahvuslikust eestlasest, kelle mitmekülgne ja ennastsalgav panus meie ühiskonnale väärib meie kõikide ühist tänu ja tunnustust. Udo Petersoo ja temataoliste rahvuslikult motiveeritud eestlaste panus eestluse edasikandmisele ja meie rahva vabadusvõitlusele annab meile kõigile usku ja lootust tulevikuks.

Armas Udo, Sinu juubelipäeval soovin Sinule kogu Kanada eestlaskonna nimel õnne, jõudu ja jätkuvat energiat pürgimisel meie ühiste rahvuslike eesmärkide täitumise poole!

Ilmar Heinsoo

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C.A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

Kaotsiläinud suurteost avastamas

Prof. A. Võõbuselt uusi väga haruldasi avastusi teadusmaailmale

Äsja ilmus porf. A. Võõbuse teos pealkirjaga: „The Book of Isaiah in the Version of the Syro-Hexapla". See esinduslik teos, mille väljaandjaks on Louvaini ülikool Belgias, on haruldaseks sündmuseks käsikirjade avastuste ajaloos.

DR. ARTHUR VÕÕBUS

Teose sissejuhatuses kirjeldab autor oma senini lakkamatuid käsikirjade otsinguid vana Mesopotaamia kultuuri aladel Lähis- ja Kesk Idas, kus käsikirjalised aarded on olnud peidus ja läbi sajandite oodanud autorit — uurijat. Sealt kogutud rikkalikust varamust on autor avaldanud senitundmatuid allikaid, rikastades ajaloolise uurimise mitmesuguseid alasid ja edendades teadust selliste ürikutega, mille väärtus püsib üle aegade. Käesolev teos toob otse uskumatuid üllatusi ühest väga haruldasest monumendist kultuuriloos, mida autoril on õnnestunud avastada. See monument on kuulus Hexapla, mille saatus on läbipõimitud dramaatiliste asjaoludega.

Origenes on nimi, millel ei ole võrdset teaduse ajaloos vana-kristluse perioodil ega kogu kultuuriloos. Tema kuulsaim saavutus on ajalukku läinud kui esimene hiigelmõõtmetes piibliteksti teaduslik-kriitiline väljaanne. Selle hiigelprojektiga algas ta peale juba enne a. 200 Aleksandrias, Egiptuses, otsides üles kõige vanemaid käsikirju. On huvitav, et juba tema päevil toimus sama, mis on toonud palju elevust ja andnud kõneainet meie ajastul, nimelt, et väga vanu heebrea käsikirju tuli päevavalgele Surnumere koobastest, milliseid Origenes kasutas. Ta otsis välja veel teisigi heebrea ja kreeka Vana Testamendi versioone, isegi nõnda vanu ja iidseid, et sellistest ei ole ülepea enam mingeid jälgi. Kõike seda tohutu ulatusega tekstilist materjali talletas tema oma väljaandesse, mis vastavalt kasutatud versioonidele koosnes kuuest veerust, millest ka teose nimi halt.

Hexapla (kuueveeruline). See monumentaalne teos oli varustatud väga ulatusliku ja teaduslikult viimistletud tekstikriitilise aparaadiga, vastavalt tekstikriitilisele meetodile, mis kasutusel Aleksandrias ja mis moodsal ajal kasutatud meetodist sugugi maha ei jäänud.

Milline uskumatult suur varandus oleks olnud teadusele kasutada, kui Hexapla oleks meile säilinud! Iga veerg sellest varamust oleks olnud otsatu tähendusega, kõnelemata teose tähtsusest ajaloo, kultuuriloo, kirjandusloo ja filoloogia seisukohalt.

Hexapla originaali säilitati Cäsarea raamatukogus Palestiinas, kus teadlased käisid seda konsulteerimas. Selle suurus sai teosele saatuslikuks. Selliste mõõtmetega teosest — 5,000—6,000 suurt lehekülge 50 köites! — ei ole kunagi koopiat valmistatud. Küll aga valmistati viiendast veerust täpne tõlge süüria keeles. Ka see kuulub dramaatiliste asjaolude juurde, kuna sellega viies veerg päästeti teadusele niiöelda viimasel hetkel enne Hexapla hävinemist.

Hexapla saatus on ajaloo üks müsteeriume. Tõenäoliselt hävines see ainulaadne monument Cäsarea raamatukogu rusude all a. 638, ühenduses linna vallutamisega islami ekspansioonis. See on asendamatu kaotus. Ka süüria versioonile on väga raske saatus osaks saanud. Kui minevik on selle fragmente ja pudemeid väga visalt loovutanud, siis on see otse uskumatu, et autoril on õnnestunud sellest teadusele kadumaläinud monumendist korraga nõnda palju avastada.

Teoks on saanud järjekordne panus, mis toob au eesti teadusele. Autor on oma uurimisalal väga haruldaste ajalooliste allikate avastustega, sellistega, mida ühegi teadlase silm ei ole näinud, erakordsel viisil viinud Eesti nime teaduse rahvusvahelisele foorumile. Miljisel määral see on toimunud, selle kohta on prof. R. Draguet (Louvain) andnud autori saavutuste kohta hinnangu, mis on avaldatud autori pühendusteoses: „See on mees, kes oma hiilgavate avastuste, paljude ajalooliste allikate väljaandmise ja selliste ajalooliste tööde tõttu, millega keegi pole katsetanudki, on kahtlemata teinud enam kui kõik meie ajastu õpetlased kokku."

Oskar Haamer 80

Viimastel aastatel on meie kultuuri- ja seltskondlikus elus, nii Torontos kui ka kaugemal, võitnud suurt populaarsust Toronto Eesti Rahvapillide Orkester. Selle ainulaadse ansambli olemasolu eest peame tänama tema asutajat, hinge ja juhti Oskar Haamerit, kes 4. mail tähistab oma 80. sünnipäeva.

Juubilar sündis Venemaal, kuid juba üsna noorelt siirdus Eestisse ning kasvas üles Võrumaal Räpina vallas. Lõpetas sealse gümnaasiumi ja õppis Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonnas. Vabanedes kaitseväeteenistusest reservlipnikuna töötas juubilar kuni enamlaste tulekuni Tartus mitmesugustel ametikohtadel, viimased kuus aastat ülikooli majandusosakonnas ehitustehnikuna. Oli samal ajal kaitseliidus ühe malevkonna õppepäälikuks ja silmapaistvate saavutustega laskur.

1941. a. suvel võttis Omakaitse ridades osa Tartu vabastamislahingutest ja võitles hiljem idarindel kuni haavatasaamiseni 1943. aastal. Enne major Vase, pärast kolonel Rebase pataljonis.

Väljaõppeohvitserina vanemleitnandi auastmes tegi kaasa taandumislahingud kuni vangiandmiseni lääneliitlastele. Sõjavangist vabanedes siirdus Oskar Haamer Inglismaale, kust 1950. aastal emigreerus Kanadasse. Siin tegutses ta tööjuhatajana ühes Toronto ehitusfirmas kuni pensionile minekuni.

Erruminek ei tähendanud, et juubilar oleks jäänud käed rüpes istuma. Vastupidi — ta lõppematuna näiv energia on teda hoidnud liikumas ja tegutsemas mitmesugustel aladel. Muusikas on rahvapillide kõrval ta teiseks suureks armastuseks koorilaul. Ta oli Toronto Eesti Meeskoori üks asutajaliikmetest ning on laulnud kooris kuni tänaseni. Ning Oskarit oleme näinud laulmas ka Toronto Eesti Segakooris ja Vana-Andrese kirikukooris.

Juubilari üheks väljapaistvaks omaduseks on ta andekad ja osavad käed. Kogu oma eluaja on ta püüdnud igas olukorras aidata ennast oma kätetööga. Näiteks sõjavangilaagris õmbles ta endale terve ülikonna.

Rahvapillidel mängimise kõrval on ta ise valmistanud mitmeid instrumente nagu kannel, põispill, mõldpill ja lokupill. Ja harva näeb Oskar Haamerit liikumas ilma fotovarustuseta. See kuulub ühe ta paljude harrastuste ja ametite juurde, milleks on reportaazh ja kaastöö meie ajalehtedele nii pildis kui ka sõnas.

Alates 1950. aastast on juubilari abikaasaks Hilda, sündinud Vari (Johanson).

Suurel tähtpäeval õnnitlevad juubilari ja soovivad veel arvukaid aastaid akadeemilised kaaslased E.Ü.S. „Põhjalast", sõbrad ja tuttavad mitmel maal ja mandril.

E. R.

Paul Sander 80-aastane

Rahuldustundega võib Paul Sander tagasi vaadata möödunud töö- ja saavutusrohketele elupäevadele pühitsedes 80. aasta juubelit talle omase nooruslikkuse ja aktiivsusega. Sügavalt rahvuslik, positiivne ja kindel ellusuhtumine, südamesoojus ja sõbralikkus on olnud inspiratsiooniks neile, kes teda tunnevad. Pagulusaastad pole kohutanud tasakaalukat ja teisi arvestavat kaasmaalast. Kuigi eluaastate raskused on püüdnud jälgida ka alati abivalmis juubilari pole nad teda kunagi kätte saanud. Püüdes hea edukusega parandada oma perekonna elu on juubilar täitnud oma kohustusi rahvuskultuuri, seltskonnaelu ja sõprade vastu õigel kohal ja õigel moel.

Paul Sander sündis Mustvees 20. aprillil 1904. Reaalkooli lõpetanud noormehe teed kulgesid Tallinna, kus ta omase ettevõtlikkusega siirdus majandusalale ning juba 26-aastaselt oli ta õlide importfirma „Mineraal" omanik. Juhatuseliikme ja kaasomanikuna tegutses ta aktsiaseltsides „Eveka", „Kvarts" ja Tallinna Liimivabrik. Kaubandustööstuskoja poolt määrati ta tööstusi esindama riigi maksuametisse.

Nagu paljud teised, kaotas Paul Sander oma materiaalse varanduse enamlaste natsionaliseerimisega. Ta ei kaotanud aga mitte oma optimismi, energiat ja ettevõtlikkust. Sõjakeerises siirdus Paul oma perega Soome ning sealt edasi Rootsi, kus ta töötas raamatupidajana õlifirma A/B Nynäs Petroleum'i juures.

Montreali emigreerusid Sanderid 1950. aastal. Pagaritööstuses õppis ta selgeks ameti ning tuginedes oma mitmekülgsetele majanduslikele kogemustele rajas ta peagi oma eduka leivatööstuse.

Vancouverisse saabusid Sanderid 1965. aastal jatkates tõhusat tegevust seekord korterimajade turul. Puudust Vancouveris tunneb kolmekordne vanaisa oma tütardest, Kai ja Tiiu perekondadega on Philadelphias ja Montrealis.

Paul Sander on oma panuse andnud Vancouveri Eesti Kirikufondi juhatuses ja Läänerannniku Eesti Päevade komitees. Peetri koguduse juhatusse kuulub ta veel täna ja revideerib Kanada Eesti Kultuurfondi. Oma aineliste toetuste ja tööga on juubilar ära teeninud Vancouveri eestlaste tänu ja suure lugupidamise.

Sanderite kaunis kodu mäejalal, kust paistab Vancouver oma väärika iluga päeval ja tuledemeres öösel, on külalislahkeks kohtamiskohaks sõpradele lähedalt ja kaugelt. Pauli aiatöö oskust ja energiat ületab vaid saavutatud aia ilu. Ohtralt on siin kodus jagatud Armi ja juubilari erilist maitset ja kokakunsti ning nauditud üht vaimukat vestlejat ja ta aforisme. Veel pole unustatud kodumaiseid laule.

Rännul läbi aastate on Paul Sander külvanud palju sõprust. Juubelipäeval soovime talle head tervist ja eelolevatest aastatest sama rõõmu, mida tema on jaganud oma perele ja paljudele sõpradele mitmel mandril.

Maldus Marits

Soomlasi arreteeriti Leningradis

Viis soomlast vangistati Leningradis huligaanitsemise pärast. Juba varem on tänavu üks soome mees mõistetud samal põhjusel kolmeks aastaks sunnitöölaagrisse. Äsjavangistatudest on kaks abiturienti, kes veebruaris olid julgenud ujuda alasti hotelli purskkaevus. Vangistatute süüasi ei ole veel tulnud ette kohtus.

Leningradis on vodkaturistide osas olnud vaikne peagu aasta, kuid huligaanitsemine on lisandunud suusatamispuhkustest alates. Juhtumeid esineb peagu päeviti. Vangistatuile lisaks on aresti alla sattunud ka tagasisõidult maha jäänuid.

Hotelli purskkaevus alasti ujunud abituriente süüdistatakse, et nad on sellega alavääristanud N. Liidu kõrget moraali. Kui Helsingi kaubaturul pole suur kuritegu alasti ujuda, siis N. Liidus peetakse alasti ujumist ebamoraalseks teoks.

Naissoost Jeesuse kuju tuli kõrvaldada

NEW YORK — New Yorgi suurim kirik andis järele katolikujuhtkonna survele ja kõrvaldas pronksist skulptuuri, mis kujutas ristilöödud Jeesust naisena. Skulptuuri, mille valmistas inglane Edwina Sandy, näitab 1,2 m kõrgust naiskuju läbipaistval plastikristil. Sandy on Winston Churchilli tütretütar.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 3. mail 1984 — Thursday, May 3, 1984

BON AIR APPLIANCE SERVICE

PARANDAME

külmutuskappe ja pliite — igat liiki

☆ 31 aastat tööpraktikat ☆

Tel. 533-9334

Hr. ENDEL VESKI, Augusti pg., sündinud Ruusmäel.

Teile on kiri kodunt.

Viima Jaansoo, 69 Radcliffe Cr. London, Ont. Can. N6H 3X3

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Eesti noortemalevate paraad

Toronto Kalev levitas 1274 õnnetaalrit

Toronto skaut- ja gaidüksuste traditsiooniline jüripäeva paraad toimus pühapäeval, 29. aprillil Eesti Maja suures saalis. Paraad on suurim eesti noortemalevate jüripäeva kogunemine maailmas ja seda on järjekindlalt peetud aastakümneid. Viimased kaks aastat Toronto Eesti Majas. Rida aastaid toimus see suurtes sõjaväe treeninghallides või koguni väljas — linna parkides. Sel juhul olenes aga paraadi õnnestumine ilmastikust. Nüüd on jäädud peatuma Eesti Maja suurele saalile, mis ei võimalda küll pikka marsisammu ja kipub kitsaks jääma rohkearvulisele pealtvaatajaskonnale, kuid paraad toimub „omal pinnal".

Üksused rivistusid Eesti Maja mitmetes kõrvalruumides ja olid valims sissemarsiks kell 16.00. Peasissekäigu kõrval oli istet võtnud gaid- ja skautmalevate 15-liikmeline puhkpillideorkester skm Enn Kiilaspea juhatusel. Viimati esines orkester paraadil neli aastat tagasi. Ühenduses maailmalaagriga. „Eesti Lipp" on orkester ümberorganiseeritud ja täieneb uute mängijatega laagriks.

Paraadijuht skj Mikk Jõgi juhtimisel marssisid koos lippudega saali

suured Toronto üksused: gaidide Põhjala Tütred ja Rajaleidjad ning skautide Lembitu ja Kalev.

Noorte eeskujulikud vormid ja sirged read pakkusid ilusa vaatepildi laval ja selle ees istuvaile lastevanemaile ja sõpradele.

Kui paraad oli joondatud, kõlas käsklus lippe tervitada — sisenesid riigilipud, kantud ja assisteeritud gaididest ja skautidest. Kõrvuti meie juubelit pühitsev sini-must-valge ja Kanada vahtralehelipp. Kohe järgnes Kanada hümn.

Paraadi ülevaatust toimetasid gaidmaleva juht ngdr Anne-Mai Kaunismaa ja skautmaleva juht skm Egbert Runge. Iga üksus vastas selgehäälelisel juhi tervitusele.

Palvuse pidas õpetaja Andres Taul. Sellele järgnes mõttesild kodumaale. Vastava käskluse järele pöörduti näoga kodumaa suunas,

mis oli saalis tähistatud sini-must-valge kangaga ja maailmalaagri „Eesti Lipp" märgiga.

Skaut Margus Kask deklameeris skm Endel Rubergi poolt loodud luuletuse. Lauldi Eesti hümni. Mõttesilla tseremoonia sama kava kohaselt toimub eesti gaid- ja skautüksuste jüripäeva kogunemistel ülemaailmses ulatuses.

Tervitusi Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi poolt tõi Tõnis Laar ja Toronto Eesti Seltsi poolt esinaine Anne-Liis Tüll. Viimane andis seltsi poolt maailmalaager „Eesti Lipp" toetuseks kinnise ümbriku.

Jüripäeval hinnatakse tublisid poisse ja tüdrukuid ning nende juhte mitmesuguste ülendustega ja märkide annetamisega.

Sama kehtib ka noortesõprade kohta, kes tihti pikkade aastate jooksul on kaasa aidanud eesti gaidluse ja skautluse arenguks.

Nendele annetatakse tänutäheks Tammetähe märk.

Kõikide nende isikute ja noorte nimed olid ära toodud mitmetes ringkirjades, mida lugesid kordamööda, gaidide liidu ringkirja — gdr Saima Varangu, gaidide maleva ringkirja ngdr Eevi Novek, skautide liidu ja maleva ringkirja skm Gunnar Mitt. Edutuste ja märkide saajate nimed on toodud meie eelmises lehes.

Skautide maleva pikki aastaid toimunud salgavõistluse oli käesoleval aastal võitnud Toronto Kalevi lipkonna Karu salk.

Salgavõistluse korraldaja skm Jaan Lepp andis salgale üheks aastaks igavestirändava „Põhjakotka" lipu

ja igale salga liikmele mälestuskilbi.

Väikesed mehed — hundud — olid samuti võistelnud. Nende auhinnad andis üle maleva hundujuht nskm Jüri Laansoo.

1984. aasta hundu 6 tähe auhind (trofee)

Hundu, kes on sooritanud eesti keele katse ja viis tähe katset teenib omale tunnustuseks „6 tähe trofee".

1. Sven Linkruus, Toronto Lembitu
2. Randar Puust, Toronto Lembitu
3. Peter Türk, Toronto Kalev.

Hundude pesadevaheline võistlus

Teema — iga pesa valmistas informatsiooniplakati teemal TULE KAASA — MAAILMALAAGER EESTI LIPP KUTSUB SIND:

1. Lembitu Must Pesa (Randar Puust, Henno Raudsepp, Peeter Musta, Mark Tabur);

2. Kalevi Must Pesa (Peter Türk, Mart Lipp-Leppik, Erik Otema, Heikki Novek, Mart Einer);

3. Lembitu Valge Pesa (Peeter Noolandi, Eeric Reppo, Martin Arro, Markus Timusk) ja Kalevi Valge Pesa (Toomas Orav, Eero Laansoo, Paul Jomm, Mati Saastamoinen).

Laskesport on väga populaarne noorte hulgas. Kunagine poiste hu-

viala on nüüd leidnud viljelemist ka gaidide poolt. Selle spordiala tulemused tegi teatavaks skautmaleva spordijuht nskm Arvu Oiling.

Torontos toimub praegu skaudijuhi kõrgeim kursus n.n. metsamärgi kursus, mis koosneb teoreetilisest osast ja laagrist. Kuna väga tegevusrikka suve ootel ühenduses maailmalaagriga ja ESTO-ga ei ole võimalik kursuse praktilist osa sel aastal lõpetada, siis ollakse praegu „poole peal".

Jüripäeva paraadil anti kursuse juhi skm Jaan Lepp'a poolt igale osavõtjale, kes esimese osa lõpetanud, vastav tunnustus.

Kursusest võtavad osa ka gaidjuhid vastava kokkuleppe alusel Kanada skautorganisatsiooni peakorteriga.

Paraadi lõpuosas kutsuti ette mõlema maleva parimad õnnetaalrite levitajad. Gaididele jagas preemiaid gdr Anne Orunuk ja skautidele skm Mart Pedel.

Parimad levitajad gaidmalevas: 1. Marja-Leena Roos — Rajaleidjad — 110 õnnetaalrit, 2. Taimi Petersoo — Põhjala Tütred — 85, 3. Kyllike Sillaste — Rajaleidjad — 60, 4. Ingrid Laar — Põhjala Tütred — 58 5. Liisa Novek — Põhjala Tütred — 50, 6. Tiiu Nõmmik — Põhjala Tütred — 42, 7. Ellen Oiling — Põhjala Tütred — 40, 8. Lee Metsalo — Põhjala Tütred — 40, 9. Liisa Soots — Rajaleidjad — 30.

Parimad levitajad skautmalevas: 1. Tarmo Saks — Tor. Kalev — 260, 2. Mati Pajo — Tor. Kalev — 154, 3. Toivo Pajo — Tor. Kalev — 147, 4. Randar Puust — Lembitu — 114, 5. Alar Petersoo — Tor. Kalev — 100, 6. Andres Pedriks — Montr. Kalev — 80, 7. Tõnu Petersoo — Tor. Kalev — 70, 8. Hendrik Nõmmik — Tor. Kalev — 62. 9. Jaan Kukk — Montr. Kalev — 60, 10. Heikki Sillaste — Lembitu — 50.

Skautide- gaidide õnnetaalrite ostjate vahel loositud preemiate võitjad. Gaidide õnnetaalrite ostjate vahel loositud kunstnik Ingrid Piili söejoonistuse võitis õp. Tõnis Nõmmik ja skautide õnnetaalrite ostjate vahel loositud kunstnik J. Saarniidu maali võitis A. Parmas.

Skautüksused on levitanud õnnetaalreid järgmiselt:

1. Toronto Kalev — 1274, 2. Toronto Lembitu — 863, 3. Montreali Kalev — 225. 4. Hamiltoni Kotka — 63. 5. Toronto Raudhabemed — 45.

Veidi üle tunni kestnud noortemalevate jüripäeva kogunemine lõppes paraadmarsiga mürtsuva orkestriga ja lehvivate lippudega.

Reisimuljeid Chicagosse.....

Kui laulumehed matkavad

Ligemale aastapikkuse plaanitsemise järele teostus Toronto Eesti Meeskoori kolmas kontsertreis Chicagosse sealse Eesti Maja kutsel. Kontsert toimus laupäeval, 7. aprillil eestlaste poolt parki ehitatud väga ilusas Eesti Majas, mis asub Estonian Lane'il.

Nagu kõik eelnenud kontsertmatkad tõi ka see üritus palju meeldivat elevust koori rutiinipärasesse tegevusse. Koorijuht Charles Kipperi korraldusel oli laulumeestel teel olles rääkimine keelatud, kuna see ei ole häälepaeltele hea. Küll aga oli kaasasõitjail abikaasadel rääkimine lubatud ja koguni soovitatud. Teel selgus, et nii mõnelgi mehel olid kaasas „Tillemanni tilgad", mis on nime järgi otsustades arstirohi.

Üks lauluvend oli eriti meelitatud, et kontsertreis oli plaanitsetud täpselt tema sünnipäeval, s.t. tema sünnipäeva tähistamiseks. Spontaanselt korra kohaselt lauluvennad laulsid oma traditsioonilise sünnipäeva tervituslaulu. Kuna buss oli pimendatud, siis igaüks oskas ja laulis õigeid sõnu ja viisi, rütm oli eeskujulik, laul lõppes ühel ajal. Harmoonia osas esimest korda Toronto Eesti Meeskoori ajaloos kõik akordid lauldi kindlalt nagu õpperaamatus öeldakse „very, very dis". Võeti uuem ühehäälne, tuntud viisiga laul „Täna on Ruudi sünnipäev, seda ei juhtu iga päev, sünnipäeva laps, võta veel üks naps"; seda laulu korrati vähemalt paarkümmend korda. Siis oldi üle piiri. Haruldane juhus kui mees pühitseb sünnipäeva vahetult kahes suurriigis.

Chicago lähedal avastati, et oldi kaotanud ajamõiste. Lauluvend, kes suurema osa eluajast automüügiga tegutsenud selgitas, et õige kell on poole tunni pärast 8.30. See oli üks tund varem kui plaanitsetud. Eestisoost bussijuht teadis meeste mõtteid, sõidutas nad kohale, kus, usu või ära usu, oli silt „Avatud 24 tundi". Sisse minnes nähti et riiulid olid täis klaaskaantega lauluraamatuid. Torontost kaasavõetud varud näitasid juba hädaohtlikku madalseisu.

Chicago Eesti Maja esimees Enno Toomsalu, koos saatjaskonnaga tervitas südamlikult kõiki saabujaid, lahked ja naeratavad perenaised ootasid leti taga — palun võtke ikka seda ja teist. Väga meeldiv tunne külalislahkusest. Baarimees jälle, kui on tarvis, kohe teen baari lahti — esimene ikka päris tasuta. Ei, tänan, tänan.

Esinemislava seadmisel tulid esmakordselt kasutusele Toronto Eesti Meeskoori ostetud tuliuued astmed. Need on väga kerged, kokkukäivad ja neid on võimalik bussi pakiruumi mahutada ja ruumi jääb üle kohvrite jaoks. Kibekiirelt olid astmed laval, lauluvennad reas ja koorijuhid võisid prooviga alata. Tänu kohapealsele väga heale korraldusele, poole tunni vältel võidi puhkusele asuda lähedases motellis, et jälle varakult enne kontserti prooviks kohal olla.

Selletaolised külaliskontserdid on Chicago ja ümbruskonna eestlastele suursündmuseks, millistele koguneb külalisi tihti päris kaugelt. Seekord arvestati külalisi ja tegelasi üle 300-le, mis tähendas täismaja.

Juba esimeste laulude ajal selgus, et Chicago eestlaspere on väga helde aplausidega ja kui muidu ei aidanud, siis tõusti püsti ja võeti kõnekoorid mängu. Kooril oli väga kerge laulda, kõik tundus minevat südamest südamesse, mis väga selgesti peegeldus koorijuhi silmadest.

Kontserdi avas tervitava sõnavõtuga Chicago Eesti Maja meeskoori esimees Jaan Kurgvel, tänades küllatuleku eest ja soovis edu kontserdiks ja edaspidiseks. Juba kõlaski „Alati sinule kodumaa, kõlagu vabade meeste laul!"

Kontserdi lisapalaks laulis koor portugali rahvaviisi „Sääl kus Emajõgi voolab". Ja kui koor plaanitses laulda lisapalaks veel „Hakkame mehed minema", siis öeldi saalist kõigile kuuldavalt selgesõnaliselt „kuhugi te ei hakka minema". Koorijuht ei hakanud publikule vastu, ootas vist soodsamat võimalust.

Järgnevalt kogunes koori ette tervitajate arvukas pere. Eesti Maja esimees Toomsalu tänas südamlike sõnadega ja andis üle sümboolselt kullast võtme, mainides et Eesti Maja on teile alati lahti, tulge pea tagasi. Laulumehed ei mäleta, et nad kunagi oleksid nii suurt lillekorvi vastu võtnud, kui see, mille andis üle Miss Esto-84 kandidaat Tiina Saar. Tänuaadressi andis üle Toronto Eesti Meeskoori sõprusliige Kalju Kaldalu, lilli Chicago Eesti Segakoori vanem Erika Varrak ja soomlaste „Sibeliuse" meeskoori juhataja Warren Polslton. TEM'i esimees H. Paara andis üle Eesti Maja esimehele Eesti hümni raamatu.

Järgnes pidu. Et anda võimalust lähemaks vestlemiseks, siis leedu orkester mängis väga tasakaalukalt, omavaheline jutuajamine oli ka tantsu ajal võimalik, millist olukorda Torontos ei juhtu. Peo ajal toimus ka eesti ja soome meeskooride ühine kontserdiosa. Kesköösl küüditati TEM'i juhatuse korraldusel mehed tagasi motelli, mis mõnede arvates ei olnud tark tegu, palju sõprusjuttu jäi rääkimata.

Järgmisel hommikul ootasid Eesti Majas perenaised munapudru, apelsinimahla ja teiste heade toitudega. Kas pea valutab, näe ka baarimees siin? tegi mõni märkuse. Eesti Maja esimees E. Toomsalu oli kogu perega ametis, ei puudunud äiapapa, kes ainult 85 aastat ilusat elu elanud, äiamamma oli lahkus ise. Oli palju sõpru. Üks hea mees siiski hoiatas, et eile õhtul peale pidu vahetati Eesti Majas lukud, võibolla kuldvõti ei avagi ust?

Meeleolu oli ülev, seda raskem oli lahkuda ja paljudel tekkis neelamisega raskusi. Ei tohi ju avalikult liigutust näidata — mis eesti meestele mitte sugugi ei kõlba. Naistel olnuks muidugi lihtsam. Aga eks näeme ESTO-l, näeme ESTO-l!

Teel kodupoole arutasid lauluvennad, et laulmine ei olnud ju midagi erakordset, aga vastuvõtt oli nii ilus ja hästi korraldatud, vaat see nagu teeb haiget. Poolel koduteel otsustati „õnneliku tunni" raames jutte rääkida. Saadaval olevat mikrofoni kasutasid kõik oma teravmeelsust ja suuvärgi väledust. Kõik sündis niisuguseis raames, et kellelgil daamil ei tarvitsenud öelda keelusõnu.

Sõitjad tunnevad erilist tänu Kalju Entmale, kes kogu selle rahva väga teadlikult ja täpselt sinna juhtis ja pühapäeva õhtuks tagasi tõi Torontosse.

AK

NORDIC DISTRIBUTING teatab,

et suleb oma äri halva asukoha tõttu. Viimane lahtioleku päev on 19. MAI.

SUUR VÄLJAMÜÜK äri kolimise tõttu

Tulge ja ostke kinke, saunatarbeid, kasette jm. Uue äri avamisest ja asukohast teatame hiljem.

Nordic Distributing Co.

CLIFFCREST PLAZA

3027 Kingston Rd., Scarboro — Tel. 266-4877

Avatud: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7, laup. 10—5, esmasp. suletud.

KARUSNAHKADE KÜLMUTUSLAOS HOIDMINE

...JA ISIKLIK TÄHELEPANU

Teie kallihinnaline karusnahk püsib sellisena, kui hoiate seda meie juures. Me inspekteerime ja parandame, elustame teie karusnahka ja anname sellele terve läike. Ka asjatundlik ümbertegemine. Kõik töö tehakse meie oma stuudios — täielik garantii. Astuge sisse ja olge täiesti rahuldatud.

TASUTA VIIMISEKS hel. 488-1701

FURS by FINN

Master Furriers since 1960

191 Eglinton Ave. E. - 488-1701 Just West of Mt. Pleasant Rd.

Open daily to 6 - Thurs to 7 - Sat to 3

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Paljud eestlased — majaomanikud, ei tea

et teen igasuguseid raud- ja puuaedu

kruntide ümber.

B. RISTMÄGI, tel. 759-6424

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 293-2128

773-2014

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE W NORTH YORK ONT M2R 2S9

736-1170

Kodus 223-0201

Omanik LINDA SEPP

AARDVARK FLORIST LTD

Avatud 7 päeva nädalas

Lillede koju viimine.